

Pilot
Utbildningsutvärderingen 2017

Självvärdering av Fysioterapeutprogrammet
Uppsala Universitet

Styrgrupp

Lena Zetterberg, Cathrin Martin, Karin Hellström

Arbetsgrupp

Lena Zetterberg, Cathrin Martin, Karin Hellström, Annika Bring,
Henrik Johansson, Charlotte Urell, Simon Wallin, Frida Karlsson, Per Kullberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Introduktion.....	1
2. Hur nås målen på fysioterapeutprogrammet?.....	2
3. Hur arbetar vi med forskningsanknytningen av utbildningen?.....	7
4. Hur gör vi för att tillse att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum?.....	11
5. Hur gör vi för att tillse en god överensstämmelse mellan utbildningens mål, dess utformning och det sätt på vilket kunskaper, färdigheter och förmågor examineras?.....	15
6. Har verksamma i utbildningen aktuell ämnesmässig och högskolepedagogisk/ämnesdidaktisk kompetens? Är lärarkapaciteten tillräcklig?.....	20
7. Hur främjas internationaliseringen och internationella perspektiv liksom hållbarhetsperspektivet på programmet?.....	25
8. Hur integreras ett jämställdhetsperspektiv i utbildningen?.....	29
9. Hur förbereder fysioterapeutprogrammet studenterna för framtida arbetsliv och hur svarar utbildningen mot individers och samhällets behov av bildning och professionell kunskap?.....	31
10. Hur gör vi för att säkerställa att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen?.....	34
11. Hur säkerställer vi en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö?.....	37
12. Hur genomför programmet kontinuerlig uppföljning och utveckling av programmet?.....	40
13. Sammanfattning.....	44
14. Bilaga 1. Kursvärdering pilotutbildningsutvärderingen	
Bilaga 2. Riktlinjer från Uppsala Universitet	
Bilaga 3. Organisation	
Bilaga 4. Utlåtande UKÄ	
Bilaga 5. Kursplan: Fysioterapi I	
Bilaga 6. Studiehandedning: Fysioterapi V	

Bilaga 7. Studiehandedning: Vetenskapsmetodik IV/PM

Bilaga 8. Kriterier för examensarbete

Bilaga 9. Studiehandedning: Fysioterapi II

Bilaga 10. Utbildningsplan 2014

Bilaga 11. Fysioterapeutisk modell för kliniskt resonerande

Bilaga 12. Handlingsplan för Fysioterapeutprogrammet 2017-2019

Bilaga 13. Kvalitetskriterier för VFU

Bilaga 14. Blankett för kursvärdering

Bilaga 15. Studiehandedning: Beteendemedicin I

Bilaga 16. Blankett för utvärdering hela programmet

Bilaga 17. Blankett för kursrapport

INTRODUKTION

Föreliggande självvärdering av fysioterapeutprogrammet vid Uppsala universitet är framtagen utifrån ett delaktighetsperspektiv på kvalitetsarbete vilket inneburit att samtliga lärare och en grupp studenter tidigt involverats och stegvis arbetat tillsammans under våren 2017. Detta för att diskutera, medvetandegöra och förankra hos lärare och studenter var vi är nu och vilka våra förbättringsområden är. Grundtanken med universitetets utvärdering är att vara kvalitetsdrivande för verksamheten. Vårt val av arbetssätt har på ett effektivt sätt bidragit till att driva kvalitetsfrågor och aspekter i stort som i smått. Den tid arbetssättet har tagit har ett egenvärde i sig för verksamheten då många varit med i många delar. Kortfattat kan processen beskrivas i ett antal steg. Inledningsvis arbetades utvärderingar fram av de olika kursteamerna (Bilaga 1. Kursvärdering pilotutbildningsutvärderingen). Dessa utvärderingar diskuterades därefter gemensamt i hela kollegiet för att nå en mer samlad bedömning. En arbetsgrupp av lärare dokumenterade därefter den samlade bedömningen utifrån universitetets olika aspekter enligt riktlinjer (Bilaga 2. Riktlinjer från Uppsala universitet). Arbetsgruppen, som bestod av såväl lärare som studenter genomförde avslutningsvis korsvisa ”peer reviews” av samtliga aspekter under en hel dag. Här diskuterades och förankrades framkomna styrkor och svagheter tills konsensus uppnåts. Utvecklingsområden som identifierades inom programmet sammanfattades i denna självvärdering och dokumentationen reviderades. En återkoppling av utvärderingen kommer att ske till alla lärare och studenter i olika former under hösten 2017.

Självvärderingen har också utgått från UKÄ:s samlade bedömning från 2013 av såväl yrkesexamen som kandidatexamen i fysioterapi och vi har valt att inte redovisa exakt samma saker i den omfattning som gjordes då. Den samlade bedömningen var att Fysioterapeutprogrammet vid Uppsala universitet höll *mycket hög kvalitet*. Detta baserades bland annat på målluppfyllelse gällande utbildningsplan och innehåll, systematisk länkning mellan undervisning, mål och examinationer, bedömningskriterier, VFU, systematiskt kvalitetsarbete, examensarbeten och forskningsanknytning.

Fysioterapeutprogrammet lyder under medicinska och farmaceutiska vetenskapsområdet vid Uppsala universitet, samt de nämnder och kommittéer som styr utbildning inom detta område. Själva programmet administreras i sin helhet från Institutionen för neurovetenskap, Enheten för fysioterapi (Bilaga 3. Organisation).

Intag av studenter till programmet sker två ggr/år. Under de senaste fem-sex åren har vi producerat de avtalade 235 HST som tilldelats oss. Ett överintag görs varje termin för att balansera genomströmningen på programmet. All verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är förlagd i regionen dessutom i Värmland och på Gotland.

Denna självvärdering är strukturerad utifrån Uppsala universitets riktlinjer där elva frågeområden/aspekter ska beaktas. Varje aspekt i självvärderingen inleds med en fråga vilken vi försöker besvara genom en beskrivning av nuläget med olika exempel. Varje aspekt avslutas med styrkor och svagheter och eventuella utvecklingsområden i punktform. Varje aspekt är något olika formulerad i självvärdering, till exempel planerade åtgärder och utvecklingsmöjligheter. Anledningen till detta är att respektive aspekt är skriven av olika personer/ grupper vilket vi hoppas synliggör att det är många som varit delaktiga i framtagandet av självvärderingen och därmed visar styrkan med vårt arbetssätt. Ett antal bilagor hänvisas också till för att ge ytterligare information och exempel. Hela självvärderingen avslutas sammanfattningsvis med de viktigast utvecklingsområden som framkommit inom de olika områdena.

Hur nås målen för fysioterapeutprogrammet?

Utlåtande från UKÄ gällande den senaste kvalitetsutvärderingen av sjukgymnastik och sjukgymnastikexamen 2103.

UKÄ instämde i bedömargruppens uttalande och gav mycket hög måluppfyllelse för de flesta målen på sjukgymnastexamen. Den samlade bedömningen var att Fysioterapeutprogrammet vid Uppsala Universitet höll mycket hög kvalitet. Gällande kandidat examen visade underlaget för samtliga mål mycket hög måluppfyllelse (Bilaga 4. Utlåtande UKÄ).

Måluppfyllelse av nuvarande utbildningsplan - fysioterapeutexamen

Målen i högskolelagen och högskoleförordningen (examensordningen) för både yrkesexamen och kandidatexamen konkretiseras i lärandemål i de olika kurserna på programmet. I kursplanerna för varje kurs framgår målen för kursen samt hur varje mål examineras. Se bifogat exempel på kursplan. (Bilaga 5. Kursplan Fysioterapi I). Både skriftliga och praktiskt/muntliga examinationer förekommer på programmet. Lärandemål avseende kunskap och förståelse examineras oftast via skriftliga tentamina med en godkändgräns på 70 % för de fysioterapeutiska kurserna. Kriterier för måluppfyllelse för respektive mål finns utarbetade. Mål för färdighet och förmåga examineras oftast även med en praktisk/muntlig tentamen. Mål för värderingsförmåga och självständighet examineras i många fall i rapporter och på seminarier. För dessa rapporter och seminarier finns kriterier för godkänd måluppfyllelse utarbetade.

Här följer ett exempel på redovisning och analys av måluppfyllelse för examensmålet för yrkesexamen: *”För fysioterapeutexamen ska studenten visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkeslivet”*

För att forma en kritiskt tänkande och värderande fysioterapeut påbörjas den vetenskapliga utbildningen redan i termin 1 och kunskapen fördjupas i de kommande terminerna för att sista året tillämpas i ett självständigt examensarbete, se studieplanen ovan.

Studenterna ska i den inledande kursen ”Fysioterapi I. Hälsa, beteende och vetenskapsmetodik I”, (12 hp) bl.a. uppnå lärandemålet: *Analysera hälsobeteenden med utgångspunkt från teorier som utgör basen för det beteendemedicinska kunskapsområdet.* Målet examineras med en hemtentamen och aktivt deltagande i seminarium. För godkänt krävs att följande examinationskriterier är uppnådda:

1. Muntlig sammanfattning av dina egna funktionella beteendeanalyser på ett teoretiskt korrekt sätt. Ange vilket beteende analysen gäller, samt dina hypoteser om hur beteendet vidmakthålls i enlighet med grundläggande psykologiska inlärningsteorier. Presentation av funktionell beteendeanalys baserat på det beteende du har självmonitorerat under kursen.
2. Korrekt redogörelse för både respondent- och operanta inlärningsmekanismer.
3. Att du ställer två frågor till din ”examinationspartner” om den funktionella beteendeanalysen.

I samma kurs återfinns även lärande målet: *Redogöra för begrepp inom vetenskapsteori och vetenskapsmetodik.* Målet examineras med en skriftlig tentamen där 70 % av maximala poäng ska uppnås för godkänt. Vidare ska studenten aktivt medverka på ett obligatoriskt seminarium om vetenskaplig artikelgranskning. Mallen för kritisk granskning innehåller 16 frågor som

systematiskt genomlyser den vetenskapliga nivån på artikeln. Exempel på frågor är: Vilken styrka och vilka svagheter anser du studien har? Passar valet av metod/er till frågeställningarna? Vid frånvaro från obligatoriskt seminarium på programmet krävs antingen en skriftlig ersättningsuppgift alternativt erbjuds ett igentagningsseminarium.

I termin 2 ska studenten uppnå följande mål: *Applicera teorier och modeller för inläring och förändring av rörelsebeteende vid fysioterapi*. Målet examineras med aktivt deltagande i seminarium och i en skriftlig rapport. Måluppfyllelse är nådd när studenten uppnår följande kriterium: tillämpa strategier för beteendelinäring vid förändring av beteende och planering av åtgärder samt kunna motivera valen utifrån beteendeanalyser och relevanta teorier och modeller.

Eftersom studenterna introduceras i såväl vetenskapsmetodik som fysioterapi under termin 1 bidrar kursernas lärandemål till att ge studenterna grundläggande kunskap i förmågan att kritiskt tolka och förstå fysioterapins vetenskapliga grund. Lärandet i fysioterapi och vetenskapsmetodik sker parallellt vilket främjar möjligheten för studenten att förstå innebörden mellan vetenskap och beprövad erfarenhet.

Programmet innehåller fyra kurser i vetenskapsmetodik. I vetenskapsmetodik 2 i termin 4 återfinns lärandemålet: *sammanställa, analysera och värdera vetenskaplig litteratur och forskningsresultat avseende anpassad fysisk träning och beteendeförändring vid folksjukdom och jämföra detta med nationella översikter/riktlinjer*.

Målet examineras genom:

- Godkänt skriftligt PM
- Godkänd muntlig posterpresentation av genomförd litteraturgranskning. För att uppnå målet ska följande kriterier uppnås:
- Skriver en rapport med god läsbarhet på max 4 sidor.
- Brukar korrekt användning av referenser i text och referenslista.
- Rapporten ska innehålla en kort introduktion, metod, tabellering av enskilda studier, sammanfattning av resultat och diskussion.
- Skapar en poster med god läsbarhet och layout.

Postern ska innehålla bakgrund, syfte, metod, resultat, konklusion och implikationer för fysisk aktivitet och träning i den aktuella patientgruppen.

I termin 5 ska studenten uppnå lärandemålet: *Självständigt analysera och värdera fysioterapeutiska åtgärder genom klinisk reflektion samt identifiera och motivera behov av ytterligare kunskap*. Målet examineras i en skriftlig rapport och på VFU. För att nå målet på VFU ska följande kriterier uppnås gällande kriteriet:

Utförande av fysioterapeutiska åtgärder

Efter genomförd VFU ska den studerande:

- Självständigt kunna förbereda, utföra och motivera val av adekvat undersökning och behandling utifrån teoretiska kunskaper och anpassat till den enskilda patienten. (Kursmål 3,4,5,7 och 9). Exempel: *Ska i de flesta fall klara att självständigt kunna:*
- Förbereda sig själv, patient, lokal och material på ett adekvat sätt.
- Välja och motivera val av adekvata fysioterapeutiska undersöknings- och behandlingsmetoder utifrån teoretiska kunskaper.
- Självständigt utföra fysioterapeutiska undersöknings- och behandlingsmetoder på ett korrekt sätt och med viss hjälp anpassa utifrån den enskilda patientens behov.
- Använda korrekt arbetsställning och korrigera denna på uppmaning.

- Uppmärksamma problem vid utförande av fysioterapeutiska undersöknings- och behandlingsmetoder med patienten och efterfråga handledning vid behov.
- Disponera tiden tillsammans med patienten på ett adekvat sätt.

Sammanfattningsvis visar värderingen att studenterna genom hela utbildningen förvärvar goda kunskaper om fysioterapins vetenskapliga grunder, om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt om sambandet mellan yrkesområdets vetenskapliga grund och beprövad erfarenhet vilket bl.a. säkerställs genom flertalet examinerande lärandemål i programmet.

Progression i måluppfyllelse

Progression i lärandemålen gällande kunskap om tillämpliga metoder inom fysioterapi exemplifieras av målet *Självständigt analysera, värdera, planera och genomföra fysioterapeutiska åtgärder ur ett biopsykosocialt perspektiv vid smärta, neuromuskuloskeletal funktionsnedsättning samt psykisk ohälsa.*

Målet examineras dels med en skriftlig examination dels med en muntlig praktisk examination samt i VFU. I den muntligt praktiska examinationen ska kriterier utifrån ”Bedömningskriterier muntlig praktisk examination” Områden som bedöms är: patientens säkerhet och bekvämlighet, egen arbetsställning, manuell färdighet/utförande, kommunikation med patienten, bakgrundskunskaper (Bilaga 6. Studiehandledning: Fysioterapi V). Den skriftliga tentamen har 70 % som godkändgräns.

Måluppfyllelse av en fördjupning i någon del av området uppnås till stor del genom det självständiga arbetet på grundnivå. I kursen Vetenskapsmetodik III: PM ska studenten kunna *sammanställa information, formulera frågeställningar, välja och motivera forskningsdesign och metod utifrån frågeställningar och typ av data i en projektplan för ett avgränsat vetenskapligt arbete.*

Bakgrund i PM:et innebär för studenten att skriftligt presentera en fördjupning inom någon del av ämnet fysioterapi. PM examineras efter fastställda kriterier för godkänd nivå. Bakgrund i PM är uppnådda när följande kriterier är uppnådda: Introduktion med logisk uppbyggnad, beskrivning av problemområdet, centrala begrepp definierade, relevant litteraturgenomgång, problemformulering, avgränsat syfte, tydliga frågeställningar som har grund i syfte (Bilaga 7. Studiehandledning Vetenskapsmetodik IV/PM).

I den avslutande kursen på programmet Vetenskapsmetodik IV/Examensarbete ska studenterna kunna *Relatera resultaten i det egna och andras vetenskapliga arbeten på motsvarande nivå till kliniska och samhällsliga aspekter.*

Måluppfyllelse innebär ett godkänt självständigt examensarbete enligt fastställda kriterier (Bilaga 8. Kriterier för examensarbete).

Genomgående i programmets kurser i fysioterapi finns kursmål om beteendemedicin och fysisk aktivitet och dess tillämpning inom fysioterapi vilket vi avser motsvarar två aktuella forskningsområden inom huvudämnet fysioterapi. Lärandemål för kunskaper och färdigheter i beteendemedicin finns i alla fysioterapikurser på programmet. I flertalet kurser i programmet och i samtliga terminer examineras olika kunskapsmål gällande fysioterapins vetenskapliga grund. Programmets utbildning i vetenskaplig metodik är upplagt utifrån en progressiv stegring av lärandemålen i de fyra vetenskapsmetodiska kurserna. Fördjupade kunskaper i någon del av fysioterapiområdet erhålls dels genom examensarbetet dels i valbara kurser där fördjupning inom ett område krävs för godkänd nivå.

Måluppfyllelse av nuvarande utbildningsplan för kandidatexamen

Här följer ett exempel på redovisning och analys av måluppfyllelse för examensmålet för kandidatexamen: *För kandidatexamen ska studenten visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor*”

Lärandet om kunskaper i områdets vetenskapliga grund och tillämpliga metoder påbörjas i programmet första kurs där lärandemålet: *Beskriva och förklara fysioterapi som profession och vetenskap och relationen där emellan*. Kunskaperna examineras i ett seminarium. Som grund ligger dels en föreläsning om fysioterapins teori och värdegrund dels dokumentet ”Sjukgymnastik som vetenskap och profession”. Med detta som bas ska studenterna formulera frågor till fysioterapeuter som de intervjuar i grupper. En sammanfattning av intervjuerna gällande yrkets innehåll och möjligheter samt relationen mellan vetenskap och profession i yrket ska göras och lämnas in. Vid seminariet krävs för godkänt att studenten ska vara förberedd och visa detta genom att aktivt delta i diskussionen.

I nästföljande fysioterapikurs examineras målet: *Undersöka och med adekvat terminologi dokumentera ledrörlighet, balans, muskelfunktion- och aerob kapacitet*. Kunskap om balans, ledrörlighet och aerob kapacitet utgör en viktig bas för fysioterapins vetenskapliga såväl som yrkesmässiga grund. Lärandemålet examineras med skriftlig och praktisk examination. För att uppnå godkänd nivå på det praktiska provet ska följande kriterier uppnås:

- Du skall kunna **redogöra för metoderna** dvs. förklara hur, varför och vad du gör.
- Du skall även kunna **anpassa metoderna** till olika situationer och olika ”patienter”.
- Du skall kunna **ge tydliga instruktioner** till ”patienten”.
- Du ska använda dig av **korrekt terminologi** och kunna använda teoretiska kunskaper från litteraturen för att förklara det du gör. (Bilaga 9. Studiehandledning: Fysioterapi II).

I kursen neuroanatomi samt smärt- och stressfysiologi ska målet: *Tillämpa fysioterapeutiska åtgärder utifrån ett biopsykosocialt perspektiv vid smärta och stress (mål 8)* uppnås. För måluppfyllelse krävs att följande kriterier nås i en skriftlig examination:

- a. Teoretiskt applicera Fysioterapeutisk modell för kliniskt resonerande på patienter med smärt-/stresstillstånd
- b. redogöra för verkningsmekanismer och effekt av vanliga fysioterapeutiska behandlingsmetoder för smärt-/stresstillstånd
- c. redogöra för hur fysioterapeutiska behandlingsmetoder väljs vid för smärttillstånd av nociceptiv/neuropatisk och/ eller oklar genes
- d. redogöra för hur rörelse och/eller smärtrelaterad rädsla, undvikande beteenden och katastroftankar inverkar på smärt- och stresstillstånd, samt redogöra för fysioterapeutiska metoder för att arbeta med dessa symtom.

Genomströmning

I de flesta examinationer på programmet klarar 80-90% av studenterna godkändnivån. Det finns dock kurser där endast 50-60% klarar godkändnivån. De två kurser som har sämst genomströmning är fysiologi och anatomikursen i termin 1 samt anatomi II i termin 2. För att stödja studenternas lärande i dessa kurser har programmet sedan många år s.k. SI (supplemented instructions)-ledare. SI-ledare är studenter som går på programmets senare

terminer, som fått utbildning i SI-pedagogiken, och anordnar studiegrupper under fysiologi och anatomikurserna där studenterna i termin 1 och 2 kan diskutera och fördjupa sina kunskaper i dessa ämnen. Vidare följs genomströmningen och kursvärderingen av dessa kurser nogsamt varje termin av programkommittén (PK). Studierektor och PK-ordförande kontakter vid kursvärdering (som understiger 3.0 poäng på den allmänna frågan Hur nöjd är du med kursen?) kursansvarig för att diskutera kursens kvalitet. Ett flertal pedagogiska förbättringar har som en följd av detta gjorts i fysiologikursen för att underlätta lärandet såsom t.ex. webbinspelade introduktioner till olika ämnesområden inom fysiologi.

Styrkor och svagheter med nuvarande ansats

Styrkan i vår nuvarande ansats är att kursplanerna är tydliga och anger hur examinationerna av varje mål skall göras samt att det finns utarbetade kriterier för godkännivå både vad det gäller kurser på programmet men också för VFU i de olika terminerna. Vid muntligt/praktiska examinationer träffas deltagande lärare efter examinationen för att validera bedömningen utifrån framtagna kriterier för godkänt varefter resultat på den praktiskt/muntliga examinationen delges studenterna. Till svagheter hör att seminarier i flera kurser saknar kriterier för måluppfyllelse gällande till exempel seminarium. Behovet av kriterier upplevs som stort i lärarkollegiet då studenter påtalat brister under seminarium. Studenter kan komma mindre förberedda till ett seminarium men ändå få godkänt vilket upplevs orättvist för de studenter som verkligen förberett sig enligt anvisningar.

Utvecklingsområden

- Målrelaterade istället för poängbaserade skriftliga examinationer för att öka måluppfyllelsen i skriftliga tentamina.
- Validering av frågor på skriftliga tentamina via bl.a. peer review
- Att öka kunskapen om kriteriebaserade seminarium för att stärka förmågan att bedöma om studenternas kunskaper och färdigheter svarar mot målen i seminariesituationer.

Hur arbetar vi med forskningsanknytningen av utbildningen?

Utbildningen baseras på beteendemedicinska likväl som medicinska grunder utifrån ett fysioterapeutiskt perspektiv. Teorierna innefattar bland annat motorisk kontroll, motorisk utveckling, motoriskt lärande samt socio-kognitiva principer för hur mänskligt beteende grundläggs, vidmakthålls och är möjligt att förändra. I fokus står delaktighet och samspelet mellan människors hälsorelaterade beteenden och medicinska/biologiska faktorer. Inom beteendemedicinen lyfts bl.a. vikten av målsättning, patientens delaktighet, kartläggning av ett beteende samt att identifiera underlättande faktorer. Utgångspunkten för fysioterapeutprogrammet är således ett beteendemedicinskt perspektiv på rörelse och hälsa (Bilaga 10. Utbildningsplan 2014).

En fysioterapeutisk problemlösningssmodell för kliniskt resonerande används. Modellen är en vidareutveckling av Arbetsmodellen (Denison E, Åsenlöf P 2012) och har namnet ”Fysioterapeutisk modell för kliniskt resonerande”. Den är strukturerad i 9 olika steg: 1) Identifiering och prioritering av problem samt specifika mål på aktivitets- och delaktighetsnivå; 2) Undersökning och kartläggning; 3) Sammanfattning och funktionell beteendeanalys; 4) SMART målformulering och behandlingsplanering; 5) Grundläggande information och färdigheter; 6) tillämpade färdigheter; 7) Generalisering; 8) Bibehållande av färdigheter samt återfallsprevention; 9) Utvärdering (bilaga 10, Fysioterapeutisk modell för kliniskt resonerande) Syftet med att introducera och arbeta med modellen under fysioterapikurserna är att dess systematik och upplägg stödjer ett kliniskt resonerande som också har sin grund i teorier för hur mänskligt beteende grundläggs, vidmakthålls och är möjligt att förändra. Det systematiska arbetssättet stöttar också studenterna att använda ett vetenskapligt förhållningssätt i sitt kliniska arbete. Det beteendemedicinska synsättet på patienten och det fysioterapeutiska upplägget av kartläggning, undersökning, behandling och utvärdering genomsyrar programmet (Bilaga 11. Fysioterapeutisk modell för kliniskt resonerande).

Ämneskompetensen och uppdaterad sådan hos lärarna har stor betydelse för studenternas lärande och utveckling. Varje fysioterapikurs har en ämnesansvarig som är disputerad. Planeringen av undervisningen sker i lag där det finns både disputerade och icke disputerade lärare. Adjunkter, lektorer och professor deltar alla aktivt i det direkta mötet med studenterna under hela grundutbildningen. De icke disputerade lärarna ges möjlighet att delta på vetenskapliga konferenser inom arbetets ramar. Kliniskt verksamma fysioterapeuter tas in som timplärare då specifik ämneskompetens behövs som inte kan tillgodoses inom enheten.

Utöver ämneskompetensen är det pedagogiska upplägget på högre utbildning viktigt för att tillgodose olika former av lärande. Detta förbereder också studenten på ett kommande arbetsliv där kunskap inhämtas på flera olika sätt.

Utmaningar och förslag på hur vi arbetar med dessa

För att minska risken för att något område inte uppdateras ser ämnesansvarig samt lärarlaget tillsammans över innehåll och undervisningsformer varje år och vid behov genomförs specifika fördjupade litteratursökningar och diskussioner inom ett prioriterat område. Inom några områden är evidensläget svagt men kunskapen efterfrågas hos avnämarna. Ett exempel är manuella terapier inom ortopedi där evidensen varierar. Inom områden där det vetenskapliga stödet är varierat eller svagt baseras undervisningen på beprövad erfarenhet. I dessa fall lyfts tydligt fram betydelsen av att utvärdera de fysioterapeutiska åtgärderna på ett

systematiskt sätt, vilket vi gör genom att använda den strukturerade problemlösningsmodellen för kliniskt resonerande.

Hur vet vi att utbildningens forskningsanknytning är god?

Lärare uppdaterar sig innehållsmässigt genom egen forskning, forskningsseminarier på enheten, nationella och internationella forskningssamarbeten och konferenser. Det fysioterapeutiska arbetssättet med den specifika problemlösningsmodellen för kliniskt resonerande har presenterats på nationella och internationella konferenser. Flertalet av de disputerade lärarna medverkar i olika nätverk nationellt och/eller internationellt för framtagandet av riktlinjer för fysioterapeutiska åtgärder.

På vilka sätt ger vi förutsättningar för studenterna att utveckla ett vetenskapligt förhållningssätt i utbildningen?

Under termin 1 ingår ett avsnitt där studenterna lär sig att kritiskt förhålla sig till vad som är skrivet och vad som sägs. Den skriftliga kritiska granskningen baseras på exponering av grunderna i forskningsdesign och vetenskapsmetodik samt praktiskt arbete utifrån mallar för vetenskaplig granskning av artiklar. Studenterna undervisas också i databassökning rent praktiskt. Under termin 1 löser studenterna uppgifter som bygger på vikten av att öppet diskussionsklimat och att ge varandra konstruktiv feedback. Under termin 4 skapar studenterna postrar och har en posterpresentation. I termin 5-6 skriver studenterna sedan PM och uppsats på grundnivå, där litteratursökning samt värdering av de egna resultaten i förhållande till litteraturen är en viktig del och examineras. Under VFU placeringarna löser studenterna olika uppgifter som är ämnesspecifik och som bygger på att studenterna exempelvis ska lyfta fram evidens för någon specifik behandling.

Studenternas kliniska resonerande och kritiska vetenskapliga tänkande tränas också i fysioterapikursernas olika seminarieformer så som exempelvis i case-seminarier. Caseundervisningens syfte är att brygga teori och praktik, träna kritiskt tänkande och öva studenternas förmåga till reflektion och problemlösning i grupp.

Utmaningar och förslag

Att guida studenterna till att utveckla sitt vetenskapliga förhållningssätt under de fysioterapeutiska kurserna är en naturlig del samtidigt som fokus blir på innehåll och inte på kvalitet på vetenskaplighet i första hand, vilket kan vara ett problem. Studenterna exponeras för olika alternativa former till exempelvis undersökning, behandling och utvärdering och tränas i att motivera sina val. Det är utmanande att få studenterna att läsa den anvisade litteraturen och att spontant söka egen litteratur. Val av litteratur både i bok- och artikelform sker främst av ämnesansvarig med lärarlag vilket är en garant att den mest passande litteraturen exponeras för studenterna. Litteraturlistorna granskas därefter av programkommittén (PK) innan godkännande. För att få studenterna att läsa och problematisera utifrån angiven litteratur behöver undervisningen baseras på litteraturen och examinationerna till större del bygga på den, vilket vi arbetar mot. Ett första steg är att tydligare repetera hur en artikel läses med alla dess delar under respektive fysioterapikurs så att den vetenskapliga granskningen finns med tydligt under varje kurs.

***På vilka sätt deltar studenterna/doktoranderna i aktiviteter med forskningsanknytning?
Kommer det alla studenter/doktorander tillgodo? Involveras studenter i pågående forskning?***

Majoriteten av den forskning som bedrivs av aktiva forskare som också undervisar på Fysioterapeutprogrammet är klinisk forskning. Exempel på den egna och andras forskning ges i alla kurser. Kursansvarig för PM-kursen i termin 5 tillfrågar alla forskare och doktorander om ämnen som kan vara aktuella för grundutbildningsstudenter att skriva kring/om. Presenterade poster exponeras i studentutrymmen. Studenterna uppmanas att gå på disputationer på enheten.

I möjligaste mån skapas utrymme i schemat för studenterna att medverka på de nationella Fysioterapidagarna.

Utmaningar och förslag

Försök att brygga samman forskningsaktivitet som finns på enheten och studenterna på grundutbildningsnivån finns. Ett exempel är att det förs en ständig diskussion kring hur vi kan möjliggöra för studenterna att göra sina uppsatser inom avgränsade delar av de forskningsprojekt som pågår på enheten. När vi får till detta är det ofta ett uppskattat samarbete både av studenter och forskare. Hittills möjliggörs detta enbart för ett tiotal studenter/termin. Vi uppmuntrar studenter också till att då de kommer ut i arbetslivet vara positiva till att delta i forskningsprojekt. En liten grupp studenter väljer att själva delta på Fysioterapidagarna. Under termin 4 berättar doktoranderna på enheten om sin forskning.

Hur arbetar vi för att integrera etiska aspekter och forskningsetik i utbildningen?

Etiska aspekter och forskningsetik ingår i den inledande fysioterapikursen i termin 1. Här får studenterna ta del av webbföreläsningar av etikforskare och därefter i seminarieform diskutera etiska aspekter och dilemman i patientfall där de får klargöra och bedöma olika handlingsalternativ utifrån etiska teorier och principer. I detta sammanhang ska de också diskutera Fysioterapeuternas etiska regler. Forskningsetik introduceras i samband med vetenskapsmetodikavsnittet i samma kurs.

Diskussioner kring etiska aspekter följs sedan upp i fysioterapikurserna i termin 4 och 6 där progressionen sker i form av nya och mer komplexa (fiktiva) patientfall (T4), och faktiska patientfall i samband med studenternas placering på Klinisk utbildningsavdelning (KUA) (T6) där case metoden används för att examinera KUA placeringen.

Utmaningar och förslag

Etiska aspekter och forskningsetik är programöverskridande ämnen och undervisning som främjar interprofessionellt lärande (IPL) skulle inom detta område vara ytterst lämplig. Programkommittén vid Fysioterapeutprogrammet har gemensamt med programkommittéerna vid de övriga medicinska och farmaceutiska utbildningarna vid Uppsala universitet, beslutat att vi tillsammans med Logoped-, Läkar-, Sjuksköterske-, Apotekar-, Receptarie- samt Biomedicinsk analytikerprogrammet kommer genomföra ett gemensamt IPL-moment med titeln "Prioriteringar i vården" där olika etiska aspekter kommer belysas och diskuteras. Planerad implementering är – vt 19 och det kommer förläggas i termin 4 i Fysioterapeutprogrammet. Detta moment är ännu inte utformat i detalj pedagogiskt eller organisatoriskt, varför det kan ses som en utmaning vi kommer ha framför oss.

Vilka är styrkorna och svagheter med vår nuvarande ansats?

- Majoriteten av lärarna är forskningsaktiva
- Organisation med ämnesansvariga och lärarlag samt kontroll av PK
- Inkorporerad problemlösningssmodell för kliniskt resonande i samtliga

fysioterapikurser som stöttar studenterna att använda ett systematiskt vetenskapligt förhållningssätt i sitt kliniska arbete för att stötta människors hälsorelaterade beteende.

- Utbildningens innehåll och upplägg har presenterats för nationellt och internationellt.

Svagheter:

- För låg följsamhet till angiven litteratur hos studenterna
- För få uppsatsarbeten direkt anknutna till forskningsprojekt
- För liten direkt koppling mellan ämnesspecifik litteratur och kritisk granskning av den för studenterna

Vilka åtgärder har vi vidtagit/planerat att vidta för att utveckla för att åstadkomma forskningsanknytning av utbildningen?

- Arbeta för att finna modeller för mer studentaktiverande arbetssätt för att studenterna ska läsa och problematisera kring angiven litteratur. Exempelvis ta hjälp av PRÅM i detta och ta ut en kurs som en pilotkurs och arbeta tillsammans med studenterna för att skapa förutsättningar för detta.
- Aktualisera ffa för enhetens doktorander att skapa utrymme för grundutbildningsuppsatser inom sina respektive forskningsområden.
- Skapa utrymme i kurserna att diskutera kvaliteten på den litteratur som används och de artiklar som utgått ifrån.

Hur gör vi för att tillse att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum?

Programmets inledande kurs (Bilaga 5. Kursplan Fysioterapi I.) innehåller moment och reflektion kring lärande generellt och hur man som individ kan ta ansvar för sitt eget lärande. Till exempel arbetar studenterna utifrån Uppsala Universitets pedagogiska program (<http://regler.uu.se/Detaljsida/?contentId=14251>) och skriver en rapport kring delen om "Förutsättningar för studentens lärande". Kursen innehåller också moment kring aktiverande undervisningsformer, progression, examination och återkoppling som pedagogiskt styrmedel och samverkan mellan lärare och studenter. Vidare innehåller kursen moment kring studieteknik, "peer learning", och målformulering bl.a. individuella lärandemål. Individuella lärandemål har som syfte att utveckla och underbygga självstyrt lärande hos studenten. Genom att själv sätta fokus på det egna ansvaret att identifiera behovet att inhämta ny kunskap och utveckla sin kompetens. Vidare ska det ses som ett sätt att träna på att formulera mål utifrån perspektivet att som yrkesverksam fysioterapeut kommer man att tillsammans med sin patient formulera mål som patienten vill uppnå, en förmåga som kräver träning. Under hela utbildningen uppmanas studenterna att inför varje VFU formulera individuella lärandemål (t.ex. "jag vill förbättra min förmåga att ta anamnes") och att diskutera dessa med sin kliniska handledare.

Inom hela programmet och inom varje enskild kurs erbjuds stor variation i det pedagogiska upplägget för att stimulera till inläring och tillgodose olika former av inläring. Förutom katedrala föreläsningar och praktiska moment där färdigheter tränas innehåller utbildningen studentaktiverande undervisningsformer.

- seminarier (ofta utifrån patientfall med såväl teoretiska som praktiska inslag där studenterna har fått förbereda sig inför uppgiften),
- case-metodik (VFU placering på Klinisk utbildningsavdelning avslutas med case-seminarium)
- poster-sessions (där studenterna får presentera nationella och internationella riktlinjer för fysioterapeutisk behandling vid stora folksjukdomar via egna posters)
- fältstudier (bland annat på arbetsplatser med frågeställningar kring ergonomi).

För att underlätta inläring använder sig Fysioterapeutprogrammet av Supplemental Instruction (SI) under större kurser i början av programmet (t.ex. i kursen Fysiologi och Anatomi 10.5 hp termin I). SI har som syfte att stärka studentens inre motivation och nyfikenhet vad gäller lärande. Motivation och nyfikenhet är de centrala drivkrafterna och inläringen av ett ämne förstärks genom utbyte av tankar och idéer mellan studenterna. Genom att använda SI tidigt under utbildningen kan det också vara ett redskap för att överbrygga de skillnader som kan finnas i inläringstekniker mellan gymnasium och universitet.

Arbetet med web-baserade moment med förinspelade föreläsningar och självtränande kunskapskontroller har inletts och är under utveckling (framförallt i större teoretiska kurser som t.ex. Fysiologi och Anatomi 10.5 i termin I). Syftet är att underlätta inläring och ge möjlighet repetition och egen kunskapskontroll för studenterna. Examinationer sker också i olika former såsom salstentor (e-examination), praktisk examination, webbaserade självtränande examina och obligatoriska seminarier med aktivt deltagande och obligatoriska moment under VFU i form av patientredovisning. Syftet med patientredovisningen är att handledaren får möjlighet att bedöma studentens professionella förmåga och färdighet i att

möta och samtala med en patient, identifiera mål och problem, utföra en fysioterapeutisk undersökning och bedömning, tillsammans med patienten sätta mål för behandling samt ge förslag på behandling och utvärdering.

VFU är en viktig del av utbildningen och ger studenterna möjlighet att träna sina färdigheter i ”skarpt läge”. Inför varje VFU-period får studenterna formulera individuella lärandemål som de sedan delar med sina handledare. Handledarna i sin tur får inför varje VFU-period inbjudan till handledardag. Detta är ett forum för diskussion kring aktuella pedagogiska frågor med fokus på kommande VFU-period och studenters lärande.

Under VFU är ”peer learning” en integrerad del av VFU och studenterna är i princip alltid två och två under VFU perioderna. ”Peer learning” är en pedagogisk modell och metod som lägger tonvikt på ett studentaktiverande arbetssätt. Grundtanken med ”peer learning” är att studerande på ett såväl strukturerat som flexibelt sätt stimuleras till att utnyttja varandra som resurser för att utveckla kompetens inom såväl teoretisk som verksamhetsinriktad och praktisk utbildning. Metoden sätter de studerandes eget lärande och inte lärarens undervisning i fokus.

Under VFU har studenterna teoretiska uppgifter som har som syfte att binda samman teori och praktik. Till exempel under VFU i termin III väljer studenten en bedömning eller behandling som hen genomfört under VFU och söker i litteraturen efter vetenskapligt stöd för denna.

Sedan senaste året är VFU på klinisk undervisningsavdelningarna (KUA) obligatorisk under programmets sista termin. På KUA driver studenterna en vårdavdelning med riktiga patienter. Studenterna kommer från olika utbildningsprogram såsom läkar-, fysioterapeut- och sjuksköterskeutbildningarna. Studenterna arbetar i team med övergripande ansvar för patientens vård och behandling med stöd av yrkesspecifika handledare. Syftet är att stimulera till interprofessionellt lärande och förbereda studenterna för kommande arbete i team som yrkesverksamma fysioterapeuter.

Under sista terminen på programmet kan studenterna välja mellan valfri VFU (som studenten arrangerar på egen hand) eller valfri kurs.

Som en del i det kontinuerliga kvalitetsarbetet inom grundutbildningen och för att säkerställa att studentens lärande är i centrum ges alla studenter som deltagit i en kurs möjlighet att utvärdera kursen. Dels genom anonym kursutvärdering i slutet av kursen dels i en stor del av kurserna också genom formativ kursutvärdering under pågående kurs. Under termin 6 ges också studenterna möjlighet att skriftligen utvärdera utbildningen i sin helhet.

Programkommittén, där studenter från Fysioterapeutprogrammets studieråd är representerade, analyserar och behandlar sammanställning av kursutvärderingar på regelbunden basis.

Universitetsbiblioteket är en viktig resurs för studenter under hela utbildningen. Biblioteket introduceras såväl under programmets första kurs som under senare terminer där undervisning ges av personal från biblioteket. Här ingår bl.a. annat att söka vetenskaplig litteratur samt referenshanteringssystem.

Studenterna uppmanas också att använda bibliotekets möjligheter och tjänster i sitt lärande. Fysioterapeutprogrammets ambition är att feedback ska vara en naturlig del i professionell utveckling, stimulans och motivation under hela utbildningen. Att ta emot och ge feedback kräver träning för att det ska fungera. Under den första kursen på programmet får studenterna studera teoretisk bakgrund till feedback och därefter reflektera över vad feedback innebär och på vilket sätt man kan ha nytta av det i sitt yrke som fysioterapeut. I nära anslutning till detta

får studenterna träna på att ge och ta emot feedback vid ett presentationsseminarium. Ansvarig lärare ger sedan också feedback, både på presentationen i sig men också på hur studenterna har återkopplat till varandra.

Ambitionen har sedan varit att studenter ska få feedback både på skriftliga och praktiska moment kontinuerligt under utbildningen och att studenterna mellan varandra fortsätter att träna på att ge och ta emot feedback.

Vilka är styrkorna och svagheter med vår nuvarande ansats?

Genom att tidigt under termin 1 på utbildningen erbjuda moment kring lärande, lärstrategier, progression och samarbete finns en grund till att ge studenten redskap för att ta ansvar för sitt eget lärande och på så sätt också vara en resurs för att säkerställa att studentens lärande sätts i centrum.

Individuella lärandemål inför VFU är ett redskap för att möjliggöra för studenten, såväl som handledarna, att studentens lärande är i centrum. Genom att själv formulera mål kan studenten säkerställa att hen under VFU får möjlighet att fokusera på sådant som man upplever att man behöver utveckla.

Att studenterna har möjlighet att utvärdera kurser på olika sätt är ett viktigt redskap för att fånga upp synpunkter angående om kursens innehåll möjliggjort att man kan uppnå kursmålen, hur nöjd man är med innehåll, kurslitteratur, examinationer och administration osv.

Att studenterna kan välja VFU-placering under den sista terminen ger möjlighet till fördjupning inom områden av speciellt intresse alternativt repetition inom ett område där man som student tycker att man saknar kunskap.

Studenter som inte är godkända på praktiska moment får individuell feedback kring vad som bör förbättras. Vid opponering och respondering under examensarbete finns riktlinjer för hur feedback bör ges. Inom "peer learning" är det centralt att de studerande skall träna på att ge varandra feedback på utförande av uppgifter och detta är en färdighet som studenterna får träna på redan under utbildningens första termin.

I samband med denna pilotutvärdering har medverkande studenter genomfört intervjuer med studenter från olika terminer i programmet angående återkoppling. Det visar sig att studenterna är nöjda med den återkoppling de får om de är underkända på ett moment. Utöver detta upplever många avsaknad av feedback. Detta gäller speciellt återkoppling på rapporter (både vad gäller struktur och innehåll), teoretiska uppgifter under VFU, muntliga prestationer vid t.ex. seminarier men även vid praktiska moment. Här finns goda exempel att ta lärdom av. Till exempel lyfter studenterna fram ett av momenten under kursen Psykiatri inkl. psykisk ohälsa, 3 hp i termin V. Här ger läraren kort feedback till varje student, efter ett seminarium, både vad gäller presentationsteknik och innehåll. Ett annat exempel är momentet där studenter i termin 6 undervisar studenter i termin 3 i förflyttningar. Här förmedlas strukturerad feedback mellan studenter och mellan student och lärare.

Vid intervjuerna poängterar studenterna att feedback från lärare är extra viktig under de första terminerna då man har en tendens att inte "riktigt lita på medstudenter återkoppling". Studenterna uppger också att de saknar strukturerade tillfällen att ge feedback till lärare på programmet (utöver kursutvärderingar). Generellt är man dock nöjd med feedback från sina handledare under VFU och man upplever sig också ha goda möjligheter att ge riktad feedback till sina handledare genom VFU-utvärdering.

Åtgärder som vi vidtagit/planerat för att stärka att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum.

- Lärare på programmet såväl som kliniska handledare uppmuntras kontinuerligt att vidareutbilda sig vad gäller pedagogik.
- Kliniska handledare erbjuds att genomgå handledarutbildning arrangerad av lärare på programmet samt att delta i handledardagar vilka ges varje termin.
- En första diskussion om att feedback till studenterna ska organiseras och förstärkas har inletts. Progressionen vad gäller feedback ska också ses över. Inledande arbete med detta ska ske vid kollegiets ”kick-off” inför höstterminen 2017, med uppföljning under höstens återkommande lärarmöten med pedagogiskt tema.

Hur gör vi för att tillse en god överensstämmelse mellan utbildningens mål, dess utformning och det sätt på vilket kunskaper, färdigheter och förmågor examineras?

Kursplaner med kursmål

Varje kurs har ett antal kursmål vilka ska svara mot innehåll i utbildningsplanen samt de nationella målen för en yrkesexamen till fysioterapeut samt en akademisk kandidatexamen. Det övergripande kontinuerliga ansvaret för detta har programkommittén tillsammans med studierektor.

Hur varje kursmål examineras beskrivs i kursplanerna.

Studierektor, och övriga lärare som är kursansvariga för andra kurser på programmet, har ett översiktligt perspektiv på innehållet och examinationsformerna i programmet vilket säkerställer att progressionen uppnås samt att dubbelexaminationer undviks, det vill säga att ett mål för kursen inte examineras flera gånger på olika sätt.

Målen för kurserna presenteras muntligt för studenterna vid kursstart och sätts i ett sammanhang av den aktuella kursen med praktiska exempel. Kursplanerna med kursens mål finns även på Studentportalen det vill säga den plattform där den skriftliga kommunikationen med studenterna sker. Kursplanerna ska också ligga först i studiehandledningarna som studenterna har tillgång till innan kursstart. Det är viktigt att studenterna får information om kursmålen eftersom vi i kursvärderingarna frågar om de anser att kursens mål har uppnåtts. Det är ett sätt att säkerställa att studenterna har inblick i kursernas mål och därmed även utbildningens mål.

Ändamålsenliga och rättssäkra examinationer

Målen i kursplanerna ska innehålla undervisning som ger studenten ”kunskap, färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt” inom kursens ämnesområde. Indelningen av målen utifrån dessa områden möjliggör att målen examineras på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt, dvs. praktiska färdigheter examineras med praktiska examinationer där studenter ska visa ett praktiskt moment, exempelvis hur man som fysioterapeut undersöker passiv rörlighet i ett ben och en teoretisk kunskap kan examineras i en skriftlig tentamen, exempelvis en anatomidel eller ett analyserande resonemang kan examineras i en skriftlig rapport. Programmet har också ambitionen att ha ett varierat utbud av examinationsformer under programmet.

En garanti för att målen examineras på ett ändamålsenligt sätt är bland annat att samtliga kursplaner granskas av programkommittén innan de får genomföras på programmet. Kursplanerna ger kursansvariga riktlinjer för vad som ska undervisas om i respektive kurs. Om kursansvarig vill ändra något i sin undervisning vad gäller innehåll eller examinationsform så måste hen alltid kontrollera med kursplanen så att den föreslagna ändringen faller inom kursplanens mål och beskrivning av examinationsform. Om förslaget till ändring inte ryms inom den aktuella kursplanen måste kursansvarig kommunicera med studierektor som även är pedagogiskt ansvarig för programmet, samt med ämnesansvarig om kursansvarig inte själv är ämnesansvarig. Studierektor diskuterar tillsammans med kursansvarig de föreslagna ändringarna och är man överens om att ändringen måste ske vidarebefordras förslaget av ändring till programkommittén för programmet.

Granskning av förslaget till ändring sker av kommitténs representanter, vilka är studenter från olika terminer på programmet, verksamhetsansvariga inom kommun och landsting, studierektor och lärarrepresentanter från programmet samt representanter från andra institutioner vid Uppsala universitet. Detta borgar för en kontroll av att målen examineras på ett ändamålsenligt och rättsäkert sätt samt att progressionen säkerställs. Föreslagen ändring av kursplanen kan avslås eller godkännas eller skickas tillbaka till kursansvarig och studierektor för revidering. Revidering av kursplaner kan vid behov göras en gång per år och programkommittén har en stående punkt på programkommitténs möte i februari då kursplaner ska diskuteras. Det är viktigt att ändringar i kursplanerna inte görs alltför frekvent eftersom kurserna också behöver få genomföras och få sin form och sitt uttryck samt hinna få studenternas synpunkter innan en ändring görs.

Programmet har börjat genomföra skriftliga e-tentor på vissa kurser och det är flera kursansvariga som är på gång att genomföra e-tentor. E-tentorna anses vara en ytterligare åtgärd för att öka rättsäkerheten för studenterna. Denna tentaform har upplevts positivt av lärare men en del praktiska/tekniska utmaningar kvarstår för att de ska kunna genomföras fullt ut.

Rättsäkerheten vid de skriftliga examinationerna säkerställs genom att tentorna skrivs anonymt och avkodas först efter rättning. Rättsäkerheten vid rättningen av tentorna förstärks ytterligare genom att den lärare som konstruerat frågorna även rättar frågorna. Rättsäkerheten för de praktiska examinationernas säkerställs genom att lärarlaget som har genomfört examinationerna träffas efter att samtliga studenter i kursen har examinerats och går igenom samtliga studenters prestation utifrån givna kriterier. Trots kriterier så kan det uppstå funderingar kring studenternas prestationer och då görs ett gemensamt övervägande där kursansvarig, som även är examinator, tar det avgörande beslutet angående godkänt eller inte godkänt resultat.

Vissa kurser har kriterier för såväl kursmål som separata examinationer i kursen men det är inte genomfört för samtliga kurser. Vissa kriterier i vissa kurser är tydliga för studenter men inte i andra. Det kan skapa en förvirring för studenterna. Diskussion pågår om det ska genomföras för samtliga kurser och examinationer eller i vilka kurser det är mest ändamålsenligt. Vissa lärare har deltagit i pedagogisk workshop i april -17 arrangerad av PRÅM vid medicinska och farmaceutiska fakulteten kring examinerande seminarier och hur man ska göra för att alla ska få en rättvis bedömning. Idéer från den kommer att arbetas vidare med i kollegiet.

Lärarmanualer finns i vissa kurser för att bedöma lika. Efter en praktisk examination sitter även de lärare som examinerat ner en kort stund och stämmer av att bedömningarna är så lika som möjligt.

Kursansvariga för fysioterapikurser med VFU och studierektor träffas regelbundet två till tre gånger per termin i ett så kallat kursansvarigmöte. Dessa möten är viktiga för att diskutera utfallet av examinationer och progressionen i olika ämnen och så kallade "röda trådar" för olika ämnen. En av lärarna är ordförande och minnesanteckningar skrivs och görs tillgängliga för samtliga lärare på programmet. De lärare som är kursansvariga har lång erfarenhet av undervisning på programmet och har varit delaktiga i flertalet pedagogiska utvecklingsarbeten och kopplingen mellan mål och ändamålsenliga examinationer är ett pågående diskussionsämne bland lärarna.

Utmaningen för programmet, att säkerställa att målen examineras på ett ändamålsenligt sätt och att progressionen säkerställs, är att få till tid för lärarna att träffas och diskutera med varandra. Ingen på programmet är omedveten om det pedagogiskt viktiga i detta men de

omfattande arbetsuppgifterna för varje lärare med undervisning, utveckling, forskning och klinik gör att det uppstår logistiska utmaningar för att få till tid för de viktiga diskussionerna. Det saknas inte kunskap, erfarenhet eller ambitioner för pedagogisk utveckling utan utmaningen blir att prioritera rätt då tiden för gemensamma diskussioner är begränsad. Ledning för programmet har försökt åtgärda detta genom att upplåta tid på arbetsplatsträffar även för pedagogiska diskussioner vilket har underlättat något.

Progression inom programmets kurser och mellan utbildningsnivåer

Progressionen inom programmet säkerställs genom att målen i kursplanerna ska formuleras utifrån Blooms taxonomi. Taxonomin ger vägledning för olika steg i lärandet. Till exempel är kunskapsnivån den grundläggande nivån där studenten ska lära sig att memorera fakta. Vår kurs i anatomi i termin 2 är ett exempel där kunskapsnivån måste tillgodoses. Nivån för syntes och utvärdering uppnås framför allt i kurser i senare delen av programmet där studenterna ska lära sig att dra egna slutsatser och kunna planera för någon nytt. Kursen där examensarbetet ingår är ett exempel på denna kunskapsnivå. Det är dock viktigt att påpeka att flera kunskapsnivåer kan läras ut inom samma kurs. En kurs har således inte enbart en kunskapsnivå, det vill säga att även en kurs i termin 1 kan innehålla moment som kräver exempelvis att studenterna kan sammanfatta och göra en analys.

Progressionen mellan utbildningsnivåer, det vill säga mellan programmet på grundläggande nivå och kurser på avancerad nivå, säkerställs bland annat genom att kursansvariga lärare på grundprogrammet även är kursansvariga för de kurser på avancerad nivå som inom samma ämnesområde som programmet ger. Detta har inneburit att kursansvarig har formulerat mål och innehåll för respektive ämnesområde vilka finns dokumenterade i kursplanerna och kan därmed tydligt beskriva progressionen mellan nivåerna. Till exempel så är en lektor som är ansvarig för geriatrikämnet på grundnivå även ansvarig för en valbar, fristående kurs på avancerad nivå i samma ämne. Detta gäller även i ämnen som beteendemedicin, neurologi och astma/KOL. Enheten ger även en kurs i examensarbete fysioterapi på avancerad nivå där samma lektor är kursansvarig för en kurs i vetenskapsmetodik på grundprogrammet som för motsvarande kurs på avancerad nivå.

Studierektor träffar regelbundet utbildningsledarna från de andra fysioterapeutprogrammen i Sverige. På dessa möten diskuteras bland annat utfallet och utformning av olika examinationer. Även hur vi säkerställer progressionen i olika ämnen i de olika programmen diskuteras regelbundet i detta forum. Detta är ett sätt att validera våra program vilket är ett mycket viktigt sätt för att säkerställa kvaliteten på programmets examinationer och progression.

Progressionen i utbildningen illustreras i nedanstående exempel:

a) Kunskap om och förmågan till att grundlägga, förändra och vidmakthålla hälsorelaterade beteende (-n) samt värdera sina åtgärder utifrån ett kliniskt och vetenskapligt förhållningssätt börjar i de första terminerna på individnivå. Först analyseras eget beteende (termin 1), därefter en kurskamrats fysiska aktivitetsbeteende (termin 2). I termin 3-5 ska studenterna lära sig att stötta personers beteendeförändring vid sjukdom och skada. I termin 4 och 5 sker också progressionen genom att även anhörigas-, vårdpersonals- teammedlemmars beteende kan behöva analyseras och påverkas, dvs. komplexiteten i analys och åtgärder växer. I termin 5 och 6 studeras också hur beteendeförändringsstrategier kan användas på grupp- organisations- och samhällsnivå.

I termin 1 examineras studenterna i kunskap och färdighet i funktionell beteendeanalys, vilket de sedan på ett allt mer komplext sätt ska klara att använda i de kommande fysioterapikurserna.

b) Fysisk aktivitet är ett genomgående tema i utbildningen. Progressionen i ämnet sker genom att i termin 1 och 2 grundlägga studenternas kunskaper i fysiologi, anatomi, biomekanik och funktionell anatomi. I termin 2 studeras träningslära och mätmetoder samt strategier för förändring och vidmakthållande av fysisk aktivitet. I termin 3-5 studeras hur fysisk aktivitet anpassas till människor med olika sjukdomar och skador. I termin 4 finns också en kurs som syftar till att ge fördjupade teoretiska och praktiska kunskaper om fysiskt aktivitetsbeteende och anpassad fysisk träning vid de största folksjukdomarna. Här ska studenterna bland annat sammanställa, analysera och värdera vetenskaplig litteratur och forskningsresultat avseende anpassad fysisk träning och beteendeförändring vid folksjukdom och jämföra detta med nationella översikter/riktlinjer.

c) Progressionen kan också illustreras i våra VFU-kriterier. Studenternas första VFU-placering är i termin 3 och den sista är i termin 6. Kriterierna är genomgående lika med den skillnaden att kravet stegras vad gäller graden av självständighet eller hur ofta en student ska uppvisa att hen har uppnått kriteriet. Exempelvis:

För kriteriet som rör Dokumentation i termin 3 respektive termin 5 ser progressionen i examinationskraven ut så här:

Termin 3:

Efter genomförd VFU ska den studerande:

Oftast med viss handledning kunna dokumentera fysioterapeutiska åtgärder i enlighet med patientdatalagens och VFU-platsens krav.

Termin 5:

Efter genomförd VFU ska den studerande;

Självständigt kunna dokumentera fysioterapeutiska åtgärder i enlighet med patientdatalagens och VFU-platsens krav.

Något som det dock inte finns någon progression i examinationen av är målet för säkerhet, dvs. kraven är lika i alla VFU:

Efter genomförd VFU ska den studerande:

- Aldrig utsätta patienten för fara
- Rapportera incidenter vid behov till handledaren
- Kunna följa föreskrifter för hygien.

Vilka är styrkorna och svagheter med vår nuvarande ansats?

Styrkorna med vår nuvarande ansats är framför allt den ständigt pågående diskussionen i kollegiet om att målen ska examineras ändamålsenligt och rättssäkert samt att progressionen i olika ämnen säkerställs. Lärarna har lång ämnes- och pedagogisk erfarenhet och stor kunskap som borgar för kvaliteten. Den korta beslutsvägen till programkommittén samt dess sammansättning av medlemmar är ytterligare styrkor i hanteringen av examinationer och progression i programmet. Studierektors samt kursansvarigas kunskap om samtliga kurser i hela programmet ökar möjligheten för att progressionen säkerställs. Fastställda möten för samtliga kursansvariga för VFU i "kursansvarigmöten" bidrar ytterligare till att diskussion och samarbete mellan lärarna. Svagheter är som sagt att det finns begränsad tid för diskussion och reflektion och lärarna har uttryckt en önskan om mer tid för detta.

Svagheten är att vi inte har involverat studenterna mer i diskussionen om progression och rättssäkerhet på annat sätt än via studentrepresentanter i programkommittén. Det vore spännande och viktigt att bjuda in studenterna till ett till ett pedagogiskt seminarium där examinationer och progression diskuteras.

En annan svaghet som har lyfts fram av studenterna är att studiehandledningen ska läggas upp på Studentportalen tidigare innan kursstart än vad den görs idag.

Åtgärder som vi vidtagit/planerat för att stärka progressionen och examinationerna.

- Stärkt progressionen och förnyat pedagogiken i såväl undervisning som examinationer genom en ny utbildningsplan (UP 14) under hösten 2014 till och med våren 2017.
- Planeringen av UP 14 innebar en genomlysning av samtliga kursers examinationer och progressionen av olika ämnen genom programmet, de så kallade röda trådarna, vilket medförde ett stort antal förändringar.
- Samma lärare undervisar inom samma område men inom olika kurser, vilket har stärkt progressionen. Lärarna får en överblick över olika moment och hur de undervisas och de kan hänvisa till sin egen undervisning i tidigare kurser vilket underlättar för studenterna att se den röda tråden och kan lättare avgöra nivån för undervisningen och examinationerna.
- Lärarna har uppmuntrats till att delta i olika utbildningstillfällen om examinationer som ordnas av olika enheter på universitetet; pedagogiska rådet på medicinska fakulteten, enheten för pedagogisk utveckling vid Uppsala Universitet och av grundutbildningskommittén inom institutionen.
- Vi har börjat diskutera hur vi ska gå tillväga för att försöka inkludera studenterna i olika delar av en examination, exempelvis att låta studenterna ta fram tentamensfrågor eller frågor för en praktisk examination. Detta är något som ligger i linje med en i övrigt mer studentaktiverande undervisnings pedagogik, vilket vi strävar efter att utveckla mer inom programmet i främmande. Denna pedagogik bör även genomsyra examinationerna.
- Studiehandledningarnas struktur ses över för att sträva efter att minimera behovet av revidering mellan terminerna. Detta kan vara en åtgärd så de kan läggas ut tidigare till studenterna. Andra åtgärder kommer att diskuteras i kollegiet.
- Våra examinerande seminarier och hur man ska göra för att alla ska få en rättvis bedömning kommer ses över. Detta kan t.ex. ske genom tydligare syfte och examinationskriterier kopplat till kursmål. Vissa seminarier är obligatoriska men ej examinerande. Detta behöver också ses över och bli tydligare.

Har verksamma i utbildningen aktuell ämnesmässig och högskolepedagogisk/ ämnesdidaktisk kompetens? Är lärarkapaciteten tillräcklig?

Aktuell lärarkompetens och lärarkapacitet

Under de senaste tre åren har en försvagning av ekonomin varit påtaglig på grund av ökade övergripande universitetskostnader, förändrad lärarstruktur med fler disputerade och högre löner. Lärarkapaciteten står i proportion till den budget som finns för programmet. Vi har idag färre lärare men med högre kompetens (Tabell I).

Tabell I. Lärarkompetens och lärarkapacitet på Fysioterapeutprogrammet 2017

Tjänster	Antal	Fördelning inom universitets tjänst	Klinisk anställning annan huvudman	Pedagogisk grundkurs	Övrigt
Klinisk professor	1	50 % forsk. 20 % undervisn. 30 % klinik		Ja	
Klinisk lektor 1 docent	3	20 % forsk. 10 % admin, 30 % klinik 40 % undervisn.		Ja	1 stud rektor 1 progr ordf
Univ lektor, docent	1	20 % forsk, 30 % undervisn. 50 % admin		Ja	Bitr prefekt
Klinisk adjunkt	3	50 % klinik 50 % undervisn.		Ja	1 är doktorand
Univ adj, disp	4	50 % undervisn.	2 har 50 % 1 har 30 % 1 har 20 %	1 har 2 går ht 17	
Univ adj, odisp	6	4 har 50 % undervisn och 50 % klinik 1 har 80 % undervisn och 20 klinik 1 har 60 % undervisn och 40 % klinik	2 har	Ja	2 är doktorander
Doktorander m uv	5	80 % forsk, 20% undervisn		2 har	
Doktorand utan uv	2	1 har 50 % forskn 1 har 80% forsk			
Forskare	1	40 % fo, 10 % uv		ht 17	

Lärarnas ämneskompetens täcker andning och cirkulation, neurologi/rehab, rörelse och stödjeområdena i mycket stor utsträckning och i alltmer ökande grad inom psykisk ohälsa. Däremot finns ingen disputerad inom psykisk ohälsa.

I förra kvalitetsutvärderingen (Bilaga 4. Utlåtande UKÄ) lämnades ett påpekande att området psykisk ohälsa inom programmet behövde tydliggöras ytterligare. Ämnet har därför fått större omfattning i utbildningsplanen och en kartläggning av lärarkompetens och innehåll görs fortsättningsvis för att ytterligare stärka och synliggöra detta viktiga ämnesområde i utbildningen. Till vår hjälp har vi ett nära samarbete med Psykiatrienheten inom institutionen i såväl undervisning som forskning.

Det är ej heller möjligt att täcka in all nödvändig specialkompetens inom kollegiet vilket gör att timanställda lärare behövs för att komplettera lärlagen t ex inom ortopedi (akutvård) och medicinsk manuell terapi. Resursplaneringen för programmet uppmärksammar ständigt att fördelning av vetenskaplig och pedagogisk kompetens är tillräcklig i fysioterapikurserna för att nå måluppfyllelse. Det kan emellanåt innebära att lärare får gå in i andra kurser vilket å andra sidan kan tillföra nya sätt att se på kursinnehåll och pedagogik.

Forskningsförankring

Vi vill uppmärksamma att enhetens professor har varit starkt drivande i att den nya utbildningsplanen möter samhällets behov. Det är synnerligen viktigt och värdefullt att professorn varit mycket aktiv i kursutveckling och kompetensutveckling och är ett exempel på hur speciellt forskning i beteendemedicin och fysisk aktivitet inom olika medicinska områden gjort avtryck.

Som tabellen ovan visar är också så gott som alla lärare forskningsaktiva eller deltar i forskningsarbete utöver att de dessutom är kliniskt aktiva. Denna nära koppling mellan forskning och undervisning är ett led i att säkra måluppfyllelse i ämne och undervisning. Adjunkter deltar emellanåt i forskning med datainsamling t ex eller hjälper till med interventioner inom olika forskningsprojekt under kortare perioder. Då ersätts motsvarande del av tjänsten av forskningsmedel.

Sedan förra UKÄ utvärderingen, 2013, har vår forskningsorganisation förändrats då fysioterapi blivit kategoriserat som ett kliniskt ämne med en professor som också har en klinisk anställning. Som konsekvens av detta är forskningen ALF reglerad och vår enhet närmare knuten till Akademiska sjukhuset. Denna nära koppling har inte minst bidragit till våra kliniskt kopplade lektorstjänster vilket är viktigt för att säkra programmets måluppfyllelse.

Två av adjunkterna kommer också att disputerar inom ett år.

Klinisk kompetens

Lärarnas kliniska förankring är en viktig kvalitetssäkring av undervisning och utgör ett förtroendekapital bland studenterna. Speciellt kan nämnas en klinisk lektor med kommunanställning. Det har bidragit till att säkra måluppfyllelse inom geriatrik och äldres hälsa inom programmet samt möjliggöra VFU inom kommunen. Klinisk kopplade lärare ger dessutom en kontinuerlig uppdatering i vad gäller vårdens villkor, dess utmaningar och möjligheter. Det i sin tur har bidragit till förändringar i upplägg och organisation av VFU för att bättre anpassas till vilka patienter som man möter idag. VFU organisationen är ej diagnosbaserad utan mer principbaserad. Det ständiga deltagandet av lärare i vården/klinisk vardag upplever vi har minskat känslan av ”vi och dom” som tidigare fanns mellan

utbildningen och avnämare i samhället. Den kliniska tjänstgöringen samt klinisk forskning som drivs av lärarna möjliggör även att integrera studenterna och deras uppsatser på ett naturligt sätt. Detta behöver ytterligare utvecklas för att fler studenter skall få denna möjlighet.

Ämnesansvarig lärare

Samtliga fysioterapikurser har idag en *ämnesansvarig lärare*, någon eller flera disputerade lärare vilket säkerställer att dels kursinnehållet och att lärarteamet är uppdaterade så långt det är möjligt.

Kompetens i beteendemedicin har under åren utvecklats genom såväl formell utbildning som specifik internutbildning – läsecirklar, diskussioner kring den modell vi använder för kliniskt resonande och strategier för beteendeförändring till exempel. På så vis har integreringen mellan beteendemedicin och fysioterapi stegvis kunnat implementeras i varje fysioterapikurs. Detta arbete kommer kontinuerligt att vara nödvändigt för att säkerställa att samtliga lärare kan undervisa om/i och tillämpa detta konkret och praktiskt.

Pedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens

Alla utom tre lärare saknar idag universitetets obligatoriska *Pedagogiska grundkurs*. Två lärare och en forskare kommer att gå den ht 17 (se tabell ovan). Dessutom har vi en docent inom pedagogik samt lärare som gått t ex vårdlärarutbildning.

Dessutom deltar lärarna i institutionens årliga *Pedagogiska lärardag* samt seminarier och kurser som anordnas av *Pedagogiska rådet vid området medicin och farmaci (PRåM)*, till exempel en s.k. konkretiseringsverkstad med temat "Examinerande seminarium – hur gör man så att alla får en rättvis bedömning". En av enhetens lärare leder rådet.

Dessutom utnyttjas *Uppsala Learning Lab* vad gäller utvecklingsarbete av mer webbaserad undervisning. T ex inspelning av föreläsningar som kommer att prioriteras ytterligare.

Pedagogiska priser

En av lärarna har fått universitetets pedagogiska pris (2012) samt en lärare har erhållit institutionens årliga pedagogiska pris (2016).

Internutbildning och pedagogiska personalmöten

Internutbildning har pågått varje termin under senare år för att bygga kompetens för att integrera beteendemedicinska teorier och verktyg i fysioterapi. Internutbildningen har varit, som nämnts ovan, uppbyggd runt att läsa artiklar/böcker samt diskutera med i ämnet kunniga personer. Utifrån genomförandet av nya utbildningsplanen 14 (UP 14) har vi ett ämnesdidaktiskt fokus. Vi har försökt knyta samman VAD som skall ingå i utbildningen och HUR detta skall genomföras med fokus på studenternas eget lärande. Nämnas kan att workshops i fysioterapi kring patientfall och praktisk tillämpning kontinuerligt genomförts. Dessutom har dubbelgång av lärare i dessa workshops ägt rum för att bredda kunskapen till flera i kollegiet.

Detta har också varit ett sätt att monitorera hur utvecklingsarbetet och progression fortlöper och att alla lärare är "med på tåget". Tidigare internutbildning har varit i casemetodik och genusgranskning. God hjälp till detta har vi fått från *Avdelningen för kvalitetsutveckling* på universitetet som bistått med kompetens och upplägg. Vi har nyligen haft uppföljning och diskussion om till exempel progression i tillämpningen av casemetodik i de olika

fysioterapikurserna för att i förlängningen även säkra progressionen i ämnet. I diskussionerna synliggörs då hur kurser och måluppfyllelse bygger på varandra. På så sätt följs utbildningsinsatser upp och implementeras. Därmed utvecklas också undervisningen och lärare har nödvändig insyn och lär av varandra.

Meritering för pedagogisk excellens

Vid medarbetarsamtal diskuteras möjligheter samt initieras en plan för meritering under kommande år. Enheten har idag ingen excellent lärare. Minst två lärare förväntas ansöka om excellence senast 2019.

Värdering av pedagogiska meriter vid tjänstetillsättning

Vid tillsättning av lektorstjänster vid Uppsala universitet så väger alltid vetenskapliga meriter tyngst. Det går idag inte att tillsätta till exempel ett pedagogiskt lektorat. Det vill säga hävda att de pedagogiska meriterna skall väga tyngst. Däremot förordas starkt att pedagogiska meriter skall ha betydelse och kunna avgöra mellan lika vetenskapligt meriterade sökande. Detta gör att något pedagogiskt lektorat ej tillsätts vid Uppsala universitet.

Tydligt och välfungerande pedagogiskt ledarskap

Det är varje enskild lärares ansvar att delta i pedagogiska möten, internutbildning och utvecklingsarbete samt att utnyttja alla de forum som nämnts ovan för kompetensutveckling. Ledningens ansvar är att planera för att lärarna har möjlighet att delta i personal- och pedagogiska möten på enheten då dessa är obligatoriska för samtlig lärare. Ledningen ansvarar också för att tydligt planera mål för verksamheten innehållande pedagogisk utveckling. I medarbetarsamtal sätts individuella mål upp rörande pedagogisk kompetensutveckling och ämnesutveckling såväl på kort som på lång sikt. Dessa följs upp under året.

I samband med framtagandet av nya utbildningsplanen (UP 14) tillsattes till också en projektledare och ledningen formulerade specifika uppdrag till olika lärargrupper med vad som skulle uppnås och under vilken tid för att driva t ex kursplanearbetet mer i detalj framåt bland lärarna.

Ledningen med en studierektor och programsamordnare (från 1 juli 2017) följer också en handlingsplan (Bilaga 12. Handlingsplan för Fysioterapeutprogrammet 2017-2019) för att hantera svagheter och nödvändig utveckling som krävs för ytterligare måluppfyllelse. Handlingsplanen är framtagen specifikt för enheten för fysioterapi utifrån universitetets och vetenskapsområdets mål och strategier. Ingredienserna i planen togs fram vid kick-off dagar och personalmöten under ht 16 och vt 17 och fokuserade på tidsbestämda mål och aktiviteter som ansågs viktiga att utveckla och förbättra.

Styrkor och svagheter med nuvarande kompetens

Sammanfattningsvis har vi ett ämnesmässigt starkt och kompetent lärarlag som inte minst bygger på att majoriteten av lärarna kombinerar undervisning, forskning och klinisk tjänstgöring.

Det finns dock också en påfrestning på lärarkåren att gå emellan de tre delarna undervisning, forskning och klinisk tjänstgöring. Det leder även till logistiska utmaningar i till exempel schemaläggning då lärare har olika fasta klinikdagar som inte alltid går att ändra och att det blir ett omfattande pusslande för att bitvis få ihop kurser. Dock väger fördelarna långt över

nackdelarna med detta. Det är också viktigt att ämnesmässigt kompetenta timlärare får utbildning och insikt om utbildningsplanens inriktning och vårt pedagogiska förhållningssätt så att alla involverade i programmet drar åt samma håll. Det på grund av att timanställda lärare ej får gå universitetets pedagogiska grundkurs, vilket inte är optimalt.

Forskningsaktiva lärare har glädjande nog forskningsanslag i olika omfattning vilket möjliggör nedsättning av undervisning eller klinisk tjänstgöring. Växelverkan mellan forskning och utbildning är positivt men skapar också svårigheter med att få kontinuitet i lärlagen. Vi får fortsättningsvis ständigt arbeta för kontinuitet.

En fördel för vår utbildning är att lärarna är geografiskt samlade till en enhet vilket möjliggör kontinuerliga diskussioner såväl formellt som informellt. De informella arenorna för kollegiala diskussioner till exempel runt kaffebordet upplever vi som mycket värdefulla. Flera av lärarna är även knutna till Akademiska sjukhuset vilket även gör att de träffas i kliniken som ger möjlighet till kunskapsutbyte.

Planerade åtgärder för att stärka lärarkompetens

- Rekryteringsprocessen har inletts för ett nytt kliniskt lektorat.
- Ytterligare lärare kommer att gå Pedagogisk grundkurs under hösten.
- Nya timlärare skall introduceras tydligare i programmets pedagogiska och ämnesmässiga förhållningssätt
- Fler lärare tillägnar sig kompetens för ytterligare webbaserade undervisningsmoment under ht 17 med uppföljande seminarium som ett led i att stärka studentaktiverande lärande
- Kollegialt lärande kommer att förstärkas genom utnyttjande av varandra som så kallade *critical friends* och utnyttjandet av feedback baserat på beteendemedicinska principer.
- Handlingsplaner för pedagogisk excellens kommer att tydligare upprättas
- Fortsatt internutbildning fortsätter för att stärka integreringen mellan fysioterapi och beteendemedicin

Hur främjas internationalisering och internationella perspektiv liksom hållbarhetsperspektivet på programmet?

Exempel på internationell verksamhet

En del av internationaliseringen på programmet underhålls regelbundet av ett lärarutbyte via ERASMUS vilket är ett utbytesprogram som ordnas via internationella kansliet vid Uppsala Universitet. Detta utbyte sker genom ett samarbete med "School of Health Care and Social Work/Physiotherapy" vid Seinäjoki University, Finland i en kurs om vetenskaplig metodik. Det är en lärare från fysioterapeutprogrammet vid universitet i Seinäjoki som varje termin examinerar examensarbeten i grundprogrammet. Detta har inneburit regelbundna diskussioner om undervisningen i vetenskapsmetodik på programmet. Det är lärorikt att diskutera exempelvis krav på teoribakgrund, metodbeskrivning och hur en diskussion skrivs med en lärare från ett annat land. Utbytet har inneburit att en lärare från vårt program har hållit i föreläsningar och seminarier i olika ämnen (beroende på den lärare som deltagit i utbytet) på den finska utbildningen vilket också stimulerat till ämnesdiskussioner mellan programmen.

Programmet har en valbar kurs i termin 6 som heter "Valbar verksamhetsförlagd utbildning (VFU), 7.5 hp" där studenterna väljer själva en fysioterapiverksamhet för VFU. Varje termin brukar det vara en till två studenter som väljer att göra sin valbara VFU utomlands. Programmet har även tagit emot internationella studenter för VFU i begränsad omfattning. Flera studenter har även utnyttjat möjligheten att efter avslutat program fortsatt studera utomlands i regi av Uppsala Universitet.

Det internationella och globala perspektivet får studenterna framför allt erfara i mötet med patienter på VFU. Fysioterapeuter möter patienter från hela världen och ibland sker undersökningar och behandlingar med hjälp av tolk vilket utmanar studenterna ytterligare genom att försöka förstå den situation som patienten befinner sig i. De kliniska handledarna blir viktiga förebilder för studenterna i hur de bemöter och hanterar patienter med olika internationella bakgrunder.

Forskare vid enheten har samarbete med forskare från Nya Zeeland, Canada, USA och Syd-Afrika vilket även har inkluderat utveckling av undervisningen på programmet. Enheten har även haft en gästdoktorand från Thailand. Doktorander och forskare deltar regelbundet i internationella konferenser. Bland annat har en av lektörerna presenterat vår nya utbildningsplan (UP14) på en internationell konferens med stort gensvar från konferensdeltagarna.

Programmet använder sig av den internationella klassificeringsmodellen för hälsa som heter "International Classification for Health (ICF)". ICF ger riktlinjer för studenterna när de ska beskriva patienters nivå av funktionstillstånd och funktionshinder.

Internationell samverkan inom ENPHE

Programmet har under 2016 blivit medlemmar i organisationen "European Network of physiotherapists in Higher Education (ENPHE)". Vi anser att detta är en viktig organisation för programmet att tillhöra för att kunna validera vårt programs innehåll och utveckling internationellt med program i övriga Europa. Flera andra fysioterapeutprogram i Sverige är också medlemmar i ENPHE. Vi hoppas bl.a. att vårt engagemang i ENPHE kan bidra med information och gemensamma riktlinjer för VFU i Europa.

Styrorgan

Det är programkommittén för Fysioterapeutprogrammet som fastställer prioriteringar för den internationella verksamheten och arbetsordningen för programmets internationella koordinator i samråd med programmets enhetschef. Programkommittén tillsätter medel för att programmet ska kunna ha en lärare med viss tid (10 %) avsatt för att vara koordinator för det internationella arbetet vilket är mycket viktigt. Programmets internationella koordinator har även samarbete med det internationella kansliet på Uppsala Universitet. Att det finns en person som är insatt i frågor som rör frågor om studier utomlands för just fysioterapeutstudenter är en underlättande faktor för våra studenter i processen att söka sig utomlands. Studenterna får även viss ersättning av programmet motsvarande resekostnaden vilket kan vara en underlättande faktor för att genomföra studier utomlands.

Programmet har stora möjligheter att utveckla det internationella perspektivet samt främja internationaliseringen i undervisningen. Programmets internationella koordinator och studierektor får regelbundet förfrågningar från utländska studenter om att få delta i undervisningen eller göra VFU på ett sjukhus i Uppsala. Uppenbarligen är det attraktivt att som utländsk student studera vid Fysioterapeutprogrammet vid Uppsala Universitet. Programmet har en tradition av att såväl ta emot internationella studenter som att möjliggöra för studenter på programmet att under en period studera utomlands vilket underlättar för att utöka den internationella verksamheten.

Försvårande omständigheter

Det som försvårar för programmet att ta emot internationella studenter är att de internationella studenterna önskar göra en längre period av VFU i Uppsala. Programmet har under en längre tid haft svårigheter att få VFU platser för programmets ordinarie studenter. Programmet märker att kliniska fysioterapeuter har en intensivare arbetstakt och att de då avstår från att ta emot studenter. Detta har gjort det svårt att få fatt i verksamheter som tar emot internationella studenterna utöver de ordinarie studenterna. I något fall har programmet stöttat med en högre ersättning till den verksamhet som tagit emot internationella studenter och på så sätt möjliggjort ett mottagande. Ofta är efterfrågan på VFU från den internationella studenten att hen vill göra en längre period än fem veckor (7.5 hp) vilket är den längd som programmets VFU perioder har. Det är mycket svårt att kunna uppfylla den önskan eftersom kliniska handledare inte vill och kan ta emot studenter under en så lång period och dessutom utöver ordinarie studenter från programmet vilket tidigare nämnts. Förfrågningar från internationella studenter inkluderar ofta en önskan att gå en teoretisk kurs inom ramen för programmet. Detta har inte varit möjligt tidigare men under hösten 2016 tog programkommittén beslutet att kursen ”Fysioterapi IVb – Fysisk aktivitet vid folksjukdomar inkl. vetenskapsmetodik (6 hp)” ska förberedas för att kunna ges på engelska när vi har internationella studenter på programmet.

Programmet har inte funnit rutinerna för att ta tillvara erfarenheter från studenter med internationella erfarenheter på ett systematiskt sätt. Programmets internationella koordinator har tidigare inbjudit till informationstillfällen då en ”hemvändande student” fått berätta om sina erfarenheter samt inspirerat andra studenter.

Nackdelen med att enbart ta emot studenten för en VFU period innebär att den internationella studenten inte blir involverad i undervisningen eller den sociala delen för programmets studenter. Det arbete och de kostnader som detta innebär bidrar således inte till att öka

internationaliseringen bland programmets studenter. Däremot kan det vara en bidragande orsak till att vårt programs studenter tas emot vid något annat lärosäte i Europa.

Hållbarhetsperspektiv

Utbildningsansvariga har enats om att genom att undervisa om hur programmets studenter ska initiera och stödja patienter till ett aktivt och hälsosamt liv så bidrar programmet med ett hållbarhetsperspektiv ur ett livsperspektiv för studenterna själva samt för alla patienter, klienter och andra möten som våra studenter har. Programmets inriktning mot att förbättra människors hälsa är i generella termer ett sätt att realisera ett av de globala mål som FN antagit: ”att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar”.

Ett större användande av E-böcker och E-tentor samt inga papperskopior på ”power-points” från föreläsningar bidrar till att begränsa användandet av papper i undervisningen.

Nuläge

Programmet har mellan hösten 2014 och våren 2017 genomfört implementeringen av en helt ny utbildningsplan (UP 14) där kunskap om beteendemedicin har integrerats med fysioterapiämnet. Detta förändringsarbete har krävt stora personella och ekonomiska resurser och extra engagemang från ledning och lärare. Tillsammans med programkommittén togs beslutet att reducera programmets internationella engagemang under dessa år för att fokusera på att genomföra och slutföra UP 14.

Styrkor och Svagheter med nuvarande ansats

En styrka är att programmet har identifierat behovet av att utveckla det internationella arbetet i såväl kurser som aktiviteter (Bilaga 12. Handlingsplan för Fysioterapeutprogrammet 2017-2019) vilket ska träda i kraft från och med hösten 2017. Det finns också ett mycket nära samarbete mellan programmets internationella koordinator, studierektor, kursansvariga, programkommitténs ordförande och lärarrepresentanter vilket är en garanti för att en utveckling av det internationella perspektivet kommer att ske och genomföras. I programkommittén finns även studentrepresentanter vars önskemål och synpunkter kommer att efterhöras och beaktas.

En utmaning för ansvariga på programmet är att tydligt definiera och beskriva vilken inriktning det internationella arbetet på programmet ska ha samt definitioner för ett hållbarhetsperspektiv. Det finns ett behov av att definiera vad som menas med ”internationalisering och internationellt perspektiv” i undervisning inklusive kurslitteraturen för programmet i relation till mål för såväl fakulteten som Uppsala Universitet.

I nuläget saknar programmets kurser kursmål för såväl ett internationellt- samt ett hållbarhetsperspektiv.

Kursansvariga kommer att uppmanas att inkludera dessa perspektiv i sina kurser i samråd med studierektor för att därefter kunna fastställas i programkommittén under hösten 2017 och därmed genomföras i undervisningen under våren 2018.

En styrka för programmet är att programkommittén granskar, beslutar och ger uppdraget åt programmet vad gäller såväl det internationella perspektivet som hållbarhetsperspektivet.

Sammanfattningsvis har programmet styrkor och svagheter vad gäller internationaliseringen och hållbarhetsperspektivet. Båda perspektiven bör komma till uttryck i utbildningen på ett tydligare sätt än vad de gör nu. Genomförd implementering av UP 14 möjliggör att dessa

perspektiv kan prioriteras under kommande tre till fem år. Våra upparbetade samarbetsrutiner mellan programkommittén och programmet är en garanti för att detta kommer att genomföras.

Planerade åtgärder

- Definiera och beskriva vilken inriktning det internationella arbetet på programmet fortsättningsvis ska ha samt vilka definitioner och inriktning för undervisningen om ett hållbarhetsperspektiv.
- Upprätta nya avtal med internationella Fysioterapeutprogram.
- Kursen FT IV b förbereds för att kunna genomföras på engelska för att öka möjligheterna att ta emot internationella studenter.
- Lärare ska uppmuntras att delta i kortare utbyten
- Deltagandet i ENPHE hoppas vi ska öka chanserna till att validera vårt program mot program i Europa men också få inspiration och kunskap om nya pedagogiska undervisningsmetoder och kursinnehåll.
- Kursplaner kommer att fastställas med mål och examinationsformer så att internationalisering och ett internationellt samt hållbarhetsperspektiv främjas i kurserna.
- I samband med revidering av kursplaner kommer även kurslitteraturen att revideras för att säkerställa ett internationellt och hållbart perspektiv i undervisningen.

Hur integreras ett jämställdhetsperspektiv i utbildningen?

Studentinriktade aktiviteter gällande jämställdhetsperspektiv

Hela programmet genomgick en genusgranskning år 2013 under ledning av anställd projektledare för genusfrågor vid Medicinska fakulteten. Fysioterapeutstudenter fick utbildning i genuskunskap och granskade programmets kurser ur följande perspektiv; hur fördelades taltiden på olika lektioner mellan könen, genusgranskning av kurslitteratur och av förekommande patientfall i de olika fysioterapikurserna. Granskningen redovisas i Rapporten: ”Studentgranskning ur ett genusperspektiv Logopedprogrammet och sjukgymnastprogrammet vid Uppsala universitet”.

Ett sätt att arbeta med jämställdhetsperspektiv i utbildningen är att alla studenter i kursen ”Pediatrisk och Geriatrisk” (3 hp) i termin 4 på programmet genomför en genusgranskning av kurslitteraturen i denna kurs. Kursmålen för detta moment är följande:

- reflektera över hur attityder till åldrandet och genus påverkar den professionella rollen och de äldre själva
- reflektera över vad som skiljer barn från vuxna gällande fysiologi och psykologi och hur attityder till genus påverkar flickor och pojkar

Målen examineras på ett obligatoriskt seminarium där varje student får redogöra för sin granskning av litteraturen.

Jämställdhetsperspektiv kan också förekomma i examensarbeten på grundnivå. Ett exempel är examensarbetet: Bemötande i vården; påverkar fysioterapeutens kön bemötandet från patienten? – en enkätstudie

Lärrarinriktade aktiviteter gällande jämställdhetsperspektiv

Samtliga fysioterapeutlärare på programmet har även genusgranskat de kurser de ansvarar och medverkar i ur ett genusperspektiv under ledning av ovan nämnda projektledare vårterminen 2015. Detta resulterade bl.a. i revidering av patientfall i de olika kurserna och en ökad medvetenhet om kön och gender.

Under de senaste åren har en medveten strategi varit att anställa manliga lärare vid enheten för att få en mer jämställd lärarkår.

Universitetet har ett väl utvecklat system för arbetet med lika villkor på alla nivåer med syftet att alla studenter i undervisningen ska möta en miljö som präglas av respekt och förståelse oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionalitet, sexuell läggning och ålder.

I syfte att fånga om studenter känner sig orättvist behandlade bl.a. på grund av kön ingår i samtliga kursvärderingar på programmet frågan: Har du av lärare, kurskamrat eller någon annan i samband med kursen blivit åsidosatt eller dåligt bemött på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder? ☐ Ja ☐ Nej
Kommentar:

Om orättvis behandling på grund av kön framkommer så följs Uppsala universitets handlingsplan för Kränkning på grund av kön - sexuella trakasserier. Om orättvis behandling av andra orsaker framkommer följs Riktlinjer för hantering av trakasserierärenden enligt diskrimineringslagen.

Alla avhopp på programmet följs upp av studievägledaren på programmet. Studenter som avslutar sina studier fyller i en blankett där orsak till studieavbrottet anges. I de flesta fall förekommer även ett samtal med studievägledaren där orsaker till avbrottet diskuteras. Av samtliga avhopp år 2016 var könsfördelningen 7 män och 8 kvinnor. Om andelen män är 45 % på programmet bör könsfördelningen på avhoppet i princip vara identisk.

Breddad rekrytering

Fysioterapeutprogrammet har i många år haft en sned könsfördelning med fler kvinnliga studenter. De senaste åren har dock programmet lockat fler manliga studenter. Höstterminen 2016 och vårterminen 2017 var fördelningen av män i termin 1 45 % män respektive 46 %. Även den etniska mångfalden har ökat från 0 studenter till några studenter/kurs. I samarbete med utbildningsinformatör på Kansliet för medicin och farmaci har en webbfilm tagits fram om utbildningen vilket kan ha påverkat rekryteringen positivt. Marknadsföring av utbildningen har även gjorts på portalen Feber.se som är populär sajt bland unga män.

Vilka är styrkorna och svagheter i den nuvarande ansatsen?

Styrkorna i den nuvarande ansatsen är att alla studenter åtminstone en gång får sätta sig in och jämställdhetsperspektivet och utföra en genusgranskning av litteraturen samt examineras på detta moment. Till svagheter kan räknas att ingen direkt progression finns gällande jämställdhetsperspektivet för alla studenter även om ett fåtal studenter fördjupar sig i perspektivet vid skrivandet av examensarbetet.

De aktiviteter som finns på programmet runt jämställdhetsperspektivet bidrar i hög grad till måluppfyllelse av målet för fysioterapeutexamen på värderingsförmåga och förhållningsätt – *visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av mänskliga rättigheterna.*

Planerade åtgärder för att stärka jämställdhetsperspektivet

- En genomlysning av samtliga fysioterapeutkurser gällande jämställdhetsperspektiv skall göras för att säkerställa progressionen i detta moment i utbildningen.
- Ett obligatoriskt moment i termin 6 planeras för att få till en progression. Studenterna ska i en uppgift intervjua chefer inom hälso- och sjukvård och fråga efter hur jämställdhetsperspektivet säkerställs inom arbetslivet och beskriva samt reflektera över detta i en rapport.

Hur förbereder fysioterapeutprogrammet studenterna för ett framtida arbetsliv och hur svarar utbildningen mot individers och samhällets behov av bildning och professionell kunskap?

Förberedelse för framtida yrkesliv

Den nya utbildningsplanen som infördes hösten 2014 har som syfte att förbereda studenterna för ett framtida yrkesliv med bl.a. fokus på de stora folksjukdomarna, aktuella hälsoteorier och beteendeförändringsstrategier. I den nya utbildningsplanen har beteendemedicinska principer på ett systematiskt sätt integrerats i det fysioterapeutiska kliniska resonerandet bl.a. genom att kartlägga hinder och underlättande faktorer för målbeteenden.

En av de viktigaste faktorerna för att förbereda studenterna för ett framtida arbetsliv som fysioterapeut är att programmet har verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i fyra terminer (termin 3-6) med varierat innehåll motsvarande 25.5 hp eller sammanlagt 17 veckor. VFU perioderna utgår från verksamheter där den första görs inom akut sjukvård, den andra inom rehabiliterande verksamheter i både landsting och kommuner, den tredje görs inom primärvård. I den sista terminen gör samtliga studenter två veckors VFU på en Klinisk utbildningsavdelning (KUA) inom geriatrik. Det finns även möjlighet för studenten att välja en valbar kurs med VFU vilket möjliggör ytterligare 7.5 hp eller fem veckor, för att träna bland annat sin problemlösningsförmåga och praktiska fysioterapeutiska färdigheter under handledning. Om studenten väljer en valbar VFU blir studentens samlade VFU 32 hp eller motsvarande 22 veckor. VFU möjliggör att studenterna får genomföra de olika momenten i vår modell för kliniskt resonerande i mötet med patienter med olika diagnoser, samarbeta med olika yrkesgrupper samt träna olika färdigheter och förmågor och omsätta teoretisk kunskap till praktisk färdighet i en reell miljö. Till avtalen om VFU-platser mellan universitet och de olika verksamheterna finns kvalitetskriterier för den verksamhetsförlagda utbildningen i fysioterapeutprogrammet kopplade (Bilaga 13. Kvalitetskriterier för VFU). Kvalitetskriterier anger förutsättningar för ett studentcentrerat lärande i VFU, organisation och ansvarsfördelning för VFU mellan verksamheten och universitet.

En annan viktig faktor för att förbereda studenterna för ett framtida yrkesliv är att samtliga studenter måste genomföra en VFU period på en klinisk utbildningsavdelning (KUA) under termin 6 under två veckor. På KUA är det studenter från läkar-, sjuksköterske- samt fysioterapeutprogrammet som tillsammans bedriver all vård av patienterna med hjälp av handledare inom sin profession men även med hjälp av handledare i en annan profession i det så kallade interprofessionella lärandet. De två avdelningarna där KUA bedrivs är båda geriatriska rehabiliteringsavdelningar; en är på Akademiska sjukhuset och en är på Tierps sjukhus i norra Uppland. Båda dessa sjukhus är möjliga framtida arbetsplatser för studenterna från vårt program, vilket ger en ytterligare koppling till en framtida arbetsplats.

Arbetslivsanknytning

Arbetslivsanknytningen är tydlig på vårt program genom att lärare (adjunkter, lektorer och professorer) har klinisk tjänstgöring i sin tjänst. Programmet har en klinisk adjunkt inom andning och cirkulationsområdet, två lektorer inom neurologi och en professor med förenad klinisk anställning inom smärtområdet. Lärarnas förenade anställningar innebär en direkt anknytning till det yrkesliv som studenterna utbildas till. Lärarna deltar i exempelvis arbetsplatsmöten på respektive klinisk arbetsplats vilket gör att utvecklingen på kliniken av såväl innehåll och krav på kunskapsnivå följs regelbundet. Programmet har även en

adjungerad klinisk adjunkt inom landstinget i Dalarna vilket stärker kontakten med verksamheter utanför landstinget och kommunen i Uppsala vilken även är medlem i programkommittén.

Studierektor träffar ansvariga för VFU inom de områden och verksamheter där programmet har VFU en gång per termin i det s.k. Utbildningsrådet för avstämning av vad som är ”på gång” inom de olika verksamheterna och avstämning av programmets innehåll i relation till verksamheternas behov. Även handledarmötena som respektive kursansvarig har med handledarna som ska handleda studenterna i respektive termin är tillfällen att efterhöra från handledarna om de tycker att studenterna är förberedda på de moment som efterfrågas i verksamheterna.

Yrkeslivsanknytningen förstärks ytterligare genom att lärarna uppmanas att delta i en nationell konferens som ordnas av förbundet Fysioterapeuterna. Denna konferens har en vetenskaplig del men även den innehåller även moment där sambandet mellan utbildning och yrkesliv diskuteras.

Interprofessionellt lärande (IPL)

Interprofessionell kompetens är en viktig del av den professionella kompetensen. Den består bland annat i att inse den egna rollens begränsningar och möjligheter samt att känna till och respektera andra professioners ansvar och kompetens. För att i kommande yrkesutövande kunna samarbeta med andra professioner för att planera och genomföra vård till enskilda patienter och anhöriga/vårdnadshavare är det viktigt att vi under utbildningstiden ser till att studenterna möts vid flera tillfällen. Hösten 2015 bildades ett IPL-råd på uppdrag från grundutbildningskommittéerna inom vetenskapsområdet medicin och farmaci. Rådet tog fram förslag på tre moment som skulle spridas under utbildningarna (moment 1 i utbildningarnas termin 1 eller 2, moment 2 i mitten av utbildningen moment 3 i utbildningarna sista eller näst sista termin samt). Samtliga programkommittéer godkände förslaget och det detaljerade innehållet kommer nu planeras i mindre arbetsgrupper. Planerad start för moment 1 är HT 18, moment 2 VT-19 och moment 3 HT-19. Detta är de planerade IPL-momenten:

Moment 1: ”Bemötande” Vidareutveckling av något av momenten ”Det goda mötet” eller ”Anhörigbemötande” som idag finns på termin 1 eller 2 i flera program (se nedan) med tillägg av kommunikation mellan kollegor och teammedlemmar.

Moment 2: ”Prioriteringar i vården” med innehåll om etik, mänskliga rättigheter, hållbar utveckling mm. Ev. vidareutveckling/utökning av interprofessionellt etikseminarie om hjärt- och lungräddning som idag finns i läkar- och sjuksköterskeprogrammen.

Moment 3: ”Patientsäkerhet” med föreläsning från patientombudsmannen och belysande av frågor runt patientens delaktighet, personcentrerad vård, avvikelserapportering och prevention mm.

Under de senaste terminerna har det även genomförts IPL moment i de olika terminerna mellan vissa utbildningsprogram inom medicinska och farmaceutiska fakulteten: termin 1: ”Det goda mötet” där studenter från fysioterapeut-, läkar-, och sjuksköterskeprogrammen deltar. I termin 2 är temat ”anhörigbemötande”. Där deltar studenter från biomedicinare programmet samt läkar och sjuksköterskestudenter tillsammans med fysioterapeutstudenter. I termin 6 undervisar fysioterapeutstudenter logopedstudenter i förflyttningsmetodik. På den kliniska utbildningsavdelningen (KUA), studenterna gör VFU i termin 6, samverkar studenter inom fysioterapeut-, sjuksköterska och läkarprogrammet.

Generiska färdigheter

Programmet arbetar kontinuerligt med att utveckla studenternas förmåga i generiska färdigheter såsom exempelvis analysförmåga, kommunikationsförmåga och samarbete. Detta sker i olika kurser, i olika moment samt i liknande moment men med olika svårighetsgrad. .

Vilka är styrkorna och svagheter med er nuvarande ansats?

Den största styrkan med vår ansats var att vi har genomfört en ny utbildningsplan som utvecklat och förändrat innehållet i huvudämnet fysioterapi. Planeringen och genomförandet av programmets nya utbildningsplan UP 14, förgicks av en omfattande omvärldsanalys. I den omvärldsanalysen ingick förutom en orientering i nuvarande forskningsläge inom fysioterapi även ett efterhörande om behovet från yrkeslivet. Det arbetet ledde fram till en ny utbildningsplan. Vi anser att UP 14 är anpassat för det yrkesliv som examinerade studenter möter men även att de får kunskaper, färdigheter och förmågor som möjliggör ett yrkesliv många år framåt i tiden.

Vilka åtgärder har vi vidtagit/planerat att genomföra.

- Det nybildade IPL rådet tog fram förslag på tre moment som skulle spridas under respektive utbildning (moment 1 i utbildningarnas termin 1 eller 2, moment 2 i mitten av utbildningen moment 3 i utbildningarna sista eller näst sista termin samt). Det detaljerade innehållet kommer nu att planeras i mindre arbetsgrupper. Planerad start för moment 1 är HT 18, moment 2 VT-19 och moment 3 HT-19.

Hur gör vi för att säkerställa att studenter har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen?

Studenterna på fysioterapeutprogrammet är organiserade i ett studieråd där samtliga pågående årskurser är representerade. Tre representanter från studierådet sitter i sin tur i Fysioterapeutprogrammets programkommitté (PK) där rapport från Studierådet är en stående punkt på varje mötes dagordning. På detta sätt kan information spridas och frågor/förslag tas upp i båda riktningar (från den enskilde studenten via studierådet till PK och vice versa). Med syfte att säkerställa kontinuitet och aktivt medverkande går nya studierådsrepresentanter i PK "dubbelt" vid några sammanträdestillfällen innan byte av representant. Studenter som representerar studierådet i PK får förtur på VFU platser nära Uppsala för att möjliggöra medverkan på sammanträdena. I PKs regi har studenter medverkat vid framtagandet av den senaste versionen av den kursutvärdering som används i samtliga kurser (Bilaga 14. Blankett för kursvärdering).

En viktig del av uppföljning är de återkommande kursutvärderingar som studenterna har möjlighet att fylla i efter varje avslutad kurs. Dessa utgör delar av underlaget för förbättringar av kurs/program och fylls i anonymt via web-baserad enkät i Studentportalen. En arvoderad student sammanställer oberoende resultatet från alla kursutvärderingar och dessa skickas sedan ut till respektive lärare. Utvärderingarna sammanfattas också av studierektor och både studenternas och studierektors sammanfattning av utvärderingarna redovisas vid PK-möten. Vid nästa kursstart presenterar kursansvarig lärare resultat från föregående kurs utvärdering och redogör om och i så fall hur man förändrat kursen. Respektive kursansvarig ger också en sammanfattande kursrapport till studierektor varje termin där kursansvarig reflekterar över terminens kurs och kursutvärdering. Under termin 6 görs också en skriftlig utvärdering av hela utbildningen.

I flera kurser görs också formativa utvärderingar under kursens gång. Som exempel kan nämnas termin 5 där studenterna får dela in sig i mindre grupper (6-8 studenter) där de diskuterar ihop sig kring vad som fungerar bra och mindre bra i den pågående kursen. En representant från varje studentgrupp träffar sedan kursansvarig och lärarlaget för diskussion. Syftet är att fånga fler studenters åsikter och på så sätt få ett bredare underlag till diskussion kring kursen. Det som framkommit i diskussion mellan studentrepresentanter och lärare presenteras sedan på Studentportalen.

Inför VFU uppmanas studenterna att formulera egna lärandemål och att redovisa dessa för handledare under respektive VFU-period.

Vilka är styrkorna och svagheter med vår nuvarande ansats?

Det finns en önskan i kollegiet att lyssna på studenters åsikter och i möjligaste mån anpassa kursupplägg och innehåll efter studenternas önskemål. Detta i syfte att skapa en så god och effektiv miljö som möjligt för lärande.

I och med studierådets sammansättning och deltagande i PK finns i princip en kanal för information, frågor och förslag mellan den enskilde studenten och programmets ledning. De frågor som lyfts av studentrepresentanter på PKs sammanträden har därmed goda förutsättningar att spegla åsikter och förslag/frågor från en bred representation av utbildningens studenter. Detta innebär att studenter är involverade i och har möjlighet att påverka frågor såsom till exempel kursutvärderingar, VFU-frågor och nya kurser.

De återkommande kursutvärderingarna ger viktig information om bland annat hur studenterna uppfattar respektive kurs och om de upplever att de uppnår kursmålen med den undervisning som bedrivs och den kurslitteratur som rekommenderas. Respektive lärare får på så sätt möjlighet att ta del av studenternas åsikter om kursen och förslag på förändringar och förbättringar. Att kursansvarig i sin tur i en kursrapport reflekterar över den egna kursen och dess utvärdering ger en god grund för kontinuitet av det som fungerar bra i kursen och förändringsarbete kring det som ytterligare kan förbättras. Att studenter är med i utformandet av kursutvärderingsmall bör borge för att så relevanta kursutvärderingsfrågor som möjligt erhålls och på så sätt potentiellt få fler studenter att fylla i kursutvärderingar.

De formativa utvärderingarna ger en "ögonblicksbild" av vad som fungerar bra och mindre bra under pågående kurs. Detta ger kursansvarig och lärarlag möjlighet att i realtid förbättra sådant som påverkar studiemiljön och lärandet negativt.

De individuella lärandemålen som studenterna formulerar inför VFU ger studenten möjlighet att påverka planering och genomförande av den verksamhetsförlagda utbildningen och fokusera på för studenten extra relevanta moment. Att studenternas medverkan vid pedagogiska konferenser och utbildningar efterfrågas av lärare och ledning på programmet kan (förhoppningsvis) visa på att studenternas medverkan i utformning av Fysioterapeutprogrammet är viktig.

Till svagheter hör att svarsfrekvensen vid kursutvärderingar inte är optimal. Svarsfrekvensen är vanligtvis mellan 40 - 60% vilket tyvärr gör tolkningsmöjligheterna begränsade.

Vid intervjuer med studenter ur olika kurser på programmet (genomförd av studenter inför denna utbildningsutvärdering) framkom att de inte tycker att de får information om vad som ändrats i kursen sedan föregående kursutvärdering. Vidare uttrycker de studenter som utvärderat en kurs att de gärna vill ta del av kursutvärderingen i sin helhet och om/hur utvärderingen har påverkat kommande kursupplägg. (Man vill m.a.o. "veta om det spelar någon roll vad man skriver i kursutvärderingen"). Detta sker inte som rutin idag i alla kurser.

I dagsläget är studenternas inflytande på utbildningen till största del inriktat på *utvärdering* av kurser och moment. Detta är i och för sig en viktig del men kan försätta studenterna i en något passiv, enbart utbildningskonsumerande och bedömande roll.

Åtgärder som vi vidtagit/planerat för att stärka studenternas inflytande i planering, genomförande och uppföljning.

Centralt på universitet finns sedan 2013 universitetsövergripande projekt med syfte att se över hur studenternas roll som medskapare av utbildning kan vidareutvecklas, projektet leds av gruppen för aktiv studentmedverkan (ASP – Active Student participation <http://www.uu.se/asp/om-aktiv-studentmedverkan>).

- Kollegiet har vid flera tillfällen diskuterat och deltagit i workshops angående aktiv studentmedverkan tillsammans med representanter från denna grupp. Syftet har varit att hitta verktyg för att framför allt försöka stärka studenters inflytande vid *planering* och *genomförande* av utbildningen m.a.o. i ett tidigare stadium i processen.
- Vid nationella lärardagar uppmuntras studenter från programmet att närvara och delta i diskussioner. Det samma gäller Universitets årliga pedagogiska konferens och de utbildningstillfällen som arrangeras av Pedagogiska rådet för medicin och farmaci (PRåM). Studenternas syn på olika pedagogiska angreppssätt är mycket viktigt och

studenterna kan också få en uppfattning om vad som pågår på andra utbildningar och ta med sig goda exempel till Fysioterapeututbildningen. På så sätt kan studenter få en tydligare bild hur man kan vara en del av planering och genomförande av utbildning. Ju fler aktiviteter där studenter och personal möts runt pedagogiska frågor på samma villkor styrker kommunikationen mellan lärare och studenter på programmet.

- Vad gäller *uppföljning* så har åtgärder vidtagits för att försöka öka svarsfrekvensen på kursutvärderingar, bland annat i form av tävling där den kurs som har högst svarsfrekvens under en hel termin får monetär belöning. För att fånga så relevanta kursutvärderingsfrågor som möjligt och på så sätt potentiellt få fler studenter att fylla i kursutvärderingar var studenter med och arbetade fram den senaste versionen av den kursutvärdering som används i samtliga kurser. Formativa utvärderingar bör ske i samtliga längre kurser på programmet. Detta bör diskuteras och formaliseras i kollegiet. Detta kan dessutom ha en potential att generellt påverka viljan att kursutvärdera (alltså även summativa utvärderingar).
- Utifrån diskussioner med och förslag från studenterna finns det andra ”vägar att gå” såsom; tydligare presentation/redovisning av respektive kursutvärdering både muntligt vid kursstart och skriftligt på t.ex. Studentportalen (både för de som just gått kursen och för de som ska gå kursen, gärna med redovisning kring vilka förändringar som gjorts).

Hur säkerställer vi en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö?

Till största del bedrivs den teoretiska och praktiska undervisningen inom Fysioterapeututbildningens (utöver VFU) på Biomedicinskt centrum (BMC), Uppsala Universitet. Vid BMC bedrivs bland annat grundutbildning och forskning inom medicin, farmaci, biologi, kemi och kostvetenskap. På BMC finns ett stort utbud av lokaler anpassade för olika studentcentrelaterade ändamål (lunchrum, grupprum, studieplatser, bibliotek, datasalar, restaurang, omklädningsrum, vilorum, stillhetsrum och andaktsrum). Studenterna på Fysioterapeutprogrammet har utöver BMC också tillgång till studieplatser på andra delar av Universitetet. Samtliga lektions- och hörsalar är åtkomliga för rullstolsburna personer och många är utrustade med hörslingor (till övriga lokaler finns möjlighet att låna portabel halsslinga) (för stöd på BMC se länk <http://www2.bmc.uu.se/node187>)

Under VFU ser respektive handledare till att lämpliga lokaler finns tillgängliga för studenterna. På många VFU-placeringar t.ex. större sjukhus (t.ex. Akademiska sjukhuset) finns specifika studentlokaler med lunchrum och studieplatser.

Förutom de studielokaler som finns tillgängliga för alla studenter på BMC och övriga universitetet så har studenterna på fysioterapeutprogrammet dessutom tillgång till methodsalar med britsar och fysioterapeutisk utrustning (t.ex. testcyklar). Dessa salar kan nås via hiss och kan användas fritt i veckorna när ingen annan undervisning bedrivs och fritt under kvällar och helger.

Centralt på UU finns riktlinjer avseende studenternas arbetsvillkor (<http://regler.uu.se/Detaljsida/?contentId=14417>) och handlingsplan för likabehandling av studenter framtagna (<http://regler.uu.se/Detaljsida/?contentId=567315&kategoriId=99>) och det finns ett utbyggt system för stöd under studierna i form av olika resurser för studenter däribland:

- Studiebevakare från Uppsala studentkår (representerar studenter gentemot universitetet i arbetsmiljö- och studierelaterade frågor)
- Central Studentservice (registerutdrag, antagning, registrering, examen etc.)
- Enheten för studenthälsa – studenternas egen företagshälsovård (förebyggande och behandlande insatser i form av individuella samtal och rådgivning, information och kurser, studiemiljöundersökningar och samarbetsgrupper)
- Studie- och karriärvägledning (information i studie- och karriärfrågor)
- Universitetets samordnare för studenter med funktionsnedsättning

Studenter med funktionshinder har rätt till särskilt stöd, enligt Studenternas arbetsvillkor. Pedagogiskt stöd erbjuds centralt dvs. olika stöd och anpassningar som erbjuds studenter med en funktionsnedsättning. Lärare kan vända sig till universitetets samordnare för studenter med funktionsnedsättning och Enheten för universitetspedagogik (UP) för frågor kring pedagogiska tillvägagångssätt.

Fysioterapeutprogrammet har egen studievägledare som arbetar nära studenter och lärare på programmet, till arbetsuppgifterna hör bland annat:

- Ge stöd och vägledning i studiesituationen och följa studieprestationer

- Stödja studenter med funktionshinder (i samråd och med stöd från universitetets samordnare för studenter med funktionsnedsättning)
- Följa upp studieprestationer
- Handlägga studieuppehåll, individuella studiegångar, avbrott osv
- Handlägga ansökningar om att vika särskild klinisk utbildningsplats (kalla till särskilda-skäl-möte, skriva protokoll, informera studenterna om beslut)

Det finns också ett studerandeskyddsombud som utses av och representerar studenterna (bla på Fysioterapeutprogrammet). Ombudet stämmer bland annat av med Fysioterapeuternas studieråd att lokaliteter är funktionella och fungerande för att förebygga ohälsa och olycksfall på arbetsplatsen.

Under termin 1 på programmet diskuteras social arbetsmiljö och arbetsformer vid universitetsstudier generellt och specifikt för studierna på Fysioterapeutprogrammet. Studenterna informeras om de olika system för stöd som finns på universitetet. Under denna termin sker mycket av studierna i studiegrupper. Dessa grupper formulerar så kallade studiegruppkontrakt. I dessa formuleras för gruppen gemensamma överenskommelser och regler för hur man ska samverka, samarbeta och behandla varandra under studierna.

Vilka är styrkorna och svagheter med vår nuvarande ansats?

Att studera på BMC innebär goda möjligheter till formell och informell kontakt med andra studentgrupper. Det finns många olika sorters lokaliteter för studier. Studenterna på Fysioterapeutprogrammet har mycket goda möjligheter till praktiska och teoretiska egenstudier i programmets metodrum. Vad gäller arbetsmiljö under VFU så varierar den av naturliga skäl mellan olika VFU-platser. Studenterna har i VFU-specifika kursutvärderingar möjlighet att påpeka eventuella brister.

När det gäller att säkerställa en god och funktionell fysisk och psykisk arbetsmiljö för studenterna finns tydliga kontrollsystem inom Universitetet och även på programnivå.

För studenter med särskilda behov finns tydliga regler och stödfunktioner. Studievägledaren på programmet är väl insatt i detta och kan på så sätt vägleda studenter rätt.

Programmet saknar ett tydligt system för att tidigt upptäcka eventuella studenter som på något sätt far psykiskt illa (t.ex. utanförskap, stress). Enligt Uppsala studentkår rapport ”Studenternas arbetsmiljö vid Uppsala universitet” 2012/2013 upplever var tredje student psykisk ohälsa och stress som hinder i sin utbildning.

Utvecklingsmöjligheter

- Tillgången till metodrummen är inte alltid optimal. Av ekonomiska skäl behöver lokalerna lånas ut till andra program. Det kan behöva klargöras vilka studenter som ”har rätt till lokalerna” tider utanför normal undervisningstid under veckorna. Vidare har studenter påpekat att den fysiska miljön i lokalerna kan ytterligare förbättras framförallt då vad gäller ventilation och temperatur.
- Trots att BMC erbjuder olika miljöer för egenstudier uppfattar delar av studenterna på vårt program att det kan vara svårt att få plats pga. av det stora studentantalet på BMC. Detta behöver lyftas och diskuteras.

- När det gäller att skapa ett system för att tidigt kunna identifiera studenter på fysioterapeutprogrammet som av någon anledning inte mår bra psykiskt behöver ansvariga på programmet samarbeta med Studierådet kring hur man kan agera runt detta. Diskussioner har inletts med Studierådet om att en lokal handlingsplan behöver utarbetas.
- De diskussioner kring arbetsmiljö (arbete i grupp och gruppdynamik) som diskuteras under utbildningens första termin följs i dagsläget inte upp under senare terminer. Denna färdighet och förmåga är en del av **allmänna mål i högskolelagen för utbildning på grundnivå** vad gäller Fysioterapeutexamen. Det skulle kunna vara av värde att under senare terminer följa upp detta då det sannolikt kan påverka lärandeklimat.

Hur genomför programmet kontinuerlig uppföljning och utveckling av programmet?

Programutveckling

Övergripande frågor om fysioterapiämnets innehåll och utveckling diskuteras regelbundet inom kollegiet med ämnesföreträdande professor som ledande i diskussionerna. Programmet har mellan hösten 2014 till och med våren 2017 implementerat en ny utbildningsplan (UP 14) med utgångspunkten att fysioterapiämnet måste utvecklas för att även inkludera kunskap om hälsoteorier och verktyg samt beteendeförändrings tekniker. Denna utveckling av fysioterapiämnet genom en integrering av det beteendemedicinska och fysioterapiämnet är unikt för Fysioterapeutprogrammet vid Uppsala Universitet. Professor Pernilla Åsenlöf har förberett denna ämnesutveckling under flera år tillsammans med ledningen och ämneskunniga samt genom ett samarbete med institutionen för psykologi. Förändringsarbetet var upplagt utifrån fem olika faser utifrån ett ”deltagandeperspektiv”. Genomförandet av UP 14 föregicks även av framtagandet och genomförandet av en fristående kurs i Beteendemedicin I (7.5 hp) (Bilaga 15. Studiehandledning Beteendemedicin I) vilken samtliga lärare på programmet har genomgått. Regelbunden intern implementering av kunskap om beteendemedicin för lärarna har även skett genom internutbildning på personalmöten och ”kick-off” möten varje termin. Genomförandet av UP 14 organiserades bland med hjälp av att en ämneskunnig projektledare fick uppdraget att stötta och vägleda lärarna i deras utveckling av sin egen kunskapsnivå men även hur ämnet skulle integreras i respektive kurs.

Utvärdering hela programmet

Varje avgångskurs får en separat utvärdering för att värdera hela programmet. Frågorna har en övergripande karaktär (Bilaga 16. Blankett för utvärdering hela programmet). Resultaten diskuteras på ett personalmöte i slutet av terminen alternativt vid ”kick-off” möte med lärargruppen inför terminsstart. Tendenser noteras och om de återkommer år efter år leder det till att frågan går vidare till programkommittén. Studenterna har genomgående varit mycket nöjda med lärarnas engagemang och ofta återkommit till att de önskar mer kunskap och färdighet hur de ska behandla patienter.

Kursvärdering och kursrapport

Programmet har en väl upparbetad rutin för att studenterna ges möjlighet att skriva en kursvärdering. Frågorna i kursvärderingarna är desamma för samtliga kurser vilket innebär en möjlighet att jämföra frågornas svar mellan kurserna samt att följa utveckling och utfall av svaren över tid för respektive kurs. Kursansvarig lärare ansvarar för att efter avslutad kursvärdering reflektera över svaren i kursvärderingarna och sammanställa en så kallad *Kursrapport* (Bilaga 17. Blankett för kursrapport) där kursens svagheter och styrkor samt planerade åtgärder inför nästa kurs beskrivs. Kursrapporten skickas sedan till studierektor som underlag inför den gemensamma reflektionen över kursutfallet mellan kursansvarig och studierektor.

Två av frågorna på kursvärderingen ”Hur nöjd är du med kursen” samt ”Måluppfyllelse” sammanställs kvantitativt för samtliga kurser av studierektor och rapporteras till programmets programkommitté för vidare diskussioner där.

Studierektor är ledamot i programkommittén, så presentationen om kursvärderingarna sker även utifrån att studierektor läst samtliga övriga kommentarer på kursvärderingarna. Det ger ytterligare en dimension i diskussionerna i programkommittén. Diskussionerna i programkommittén förs sedan tillbaka till kursansvarig via studierektor och/eller lärarrepresentanterna i programkommittén. Studenterna gör en oberoende granskning av kursvärderingsresultaten och en egen sammanställning med synpunkter på varje kurs styrkor och svagheter som skickas till studierektor och programkommittén. En student på programmet får ekonomisk ersättning av programkommittén för denna uppgift. På programkommittén analyseras och diskuteras således både lärarnas och studenternas synpunkter på kurserna. Vid svaga utvärderingar och tydliga kommentarer från studenterna tar programkommittén i samråd med studierektor ansvar för att en förändring måste ske. Vid ett par tillfällen har programkommitténs ordförande tillsammans med studierektor träffat och diskuterat med kursansvarig där utfallet från kursvärderingarna inte motsvarat tillräckligt hög kvalitet utifrån studenternas perspektiv.

Låg svarsfrekvens på kursvärderingar

Den stora utmaningen för programmet har under en längre tid varit att försöka åtgärda den låga svarsfrekvensen på kursvärderingarna. Programmets studieråd, det vill säga det råd som styrs av studenter för att främja kvaliteten på programmet samt verkar för studenternas trivsel och rättigheter försöker regelbundet uppmana sina medstudenter att besvara kursvärderingarna för att på så sätt möjliggöra en aktiv påverkan på programmet. Programkommittén har även försökt att tillsätta olika priser för att belöna de kurser som har högst svarsfrekvens med varierat resultat. Studierektor träffar regelbundet utbildningsansvariga för övriga fysioterapeutprogram i Sverige. Uppdraget att studenterna på programmet gör en egen oberoende sammanställning av utvärderingarna från programmets kurser varje termin är unikt för fysioterapeutprogrammet i Uppsala och har mottagits med positiva reaktioner från övriga lärosäten.

Formativa kursutvärderingar

De längre kurserna på programmet, vilket framför allt är kurser i fysioterapi, har även *formativa kursvärderingar*. På schemalagd tid träffar kursansvariga själv, eller tillsammans med lärare på kursen, representanter eller hela kursen för att fånga upp synpunkter och faktorer möjliga att förändra under kursens gång. Där så är möjligt görs justeringar under kursens gång.

Kursansvarigmöten

Kursansvariga tillsammans med studierektor träffas 2-3 gånger/termin i så kallade "Kursansvarigmöten". Där diskuteras övergripande eller detaljerade frågor angående kurserna. Här kontrolleras bland annat "den röda tråden" i ämnen mellan kurserna samt programmets progression. Det utgör således ett viktigt forum för att få kännedom om vad andra gör och ta lärdom av det för sin egen kurs. Praktiska vardagliga problem identifieras dessutom som behöver finna sin lösning. T ex hur går vi igenom brandlarm och utrymning kontinuerligt med studenterna.

Personalmöten – pedagogiska möten

Regelbundna obligatoriska personalmöten inklusive så kallade *pedagogiska möten* återfinns varje termin där upplägg och innehåll i utbildningen diskuteras i kollegiet.

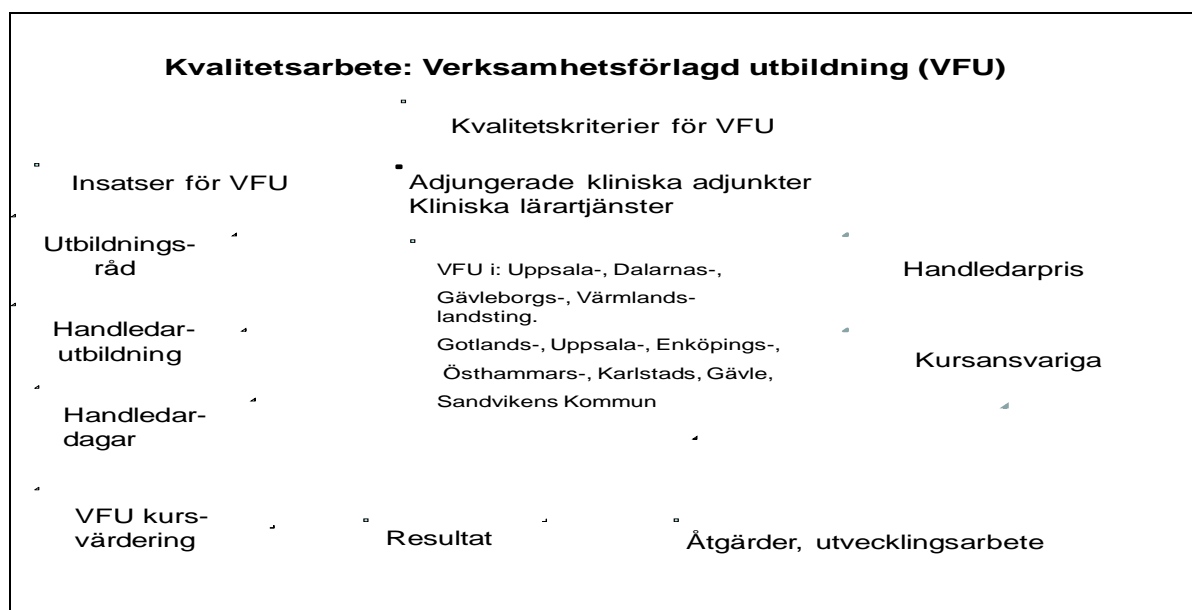
Kursansvarigmötena är inte sällan där som många ämnen föds som behöver diskuteras och blötas i hela kollegiet. Se även aspekt 5.

Nationella utbildningsmöten

Studierektor träffar utbildningsledarna för de andra fysioterapeutprogrammen i Sverige en- två gånger per termin i "Högskolgruppen". Vid mötena diskuteras bland annat innehållet i ämnet fysioterapi, pedagogiska moment samt övergripande gemensamma frågor som rör programmen vilket stärker validering av vårt program i jämförelse med de andra sju programmen i Sverige. Högskolegruppen har även samarbete med förbundet Fysioterapeuterna för att kunna diskutera och driva gemensamma frågor så som exempelvis en längre grund utbildning samt en specialistordning för fysioterapeuterna godkänd av Socialstyrelsen.

VFU

Figuren nedan visar schematiskt hur det systematiska kvalitetsarbetet för VFU ser ut på fysioterapeutprogrammet.

Figur 1. Kvalitetsarbete Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Nedan beskrivs några av dessa arenor för dialog och insatser för VFU.

Utbildningsråd för VFU

Studierektor och koordinator för VFU på programmet träffar i ett så kallat Utbildningsråd ansvariga för VFU i olika län och verksamheter en gång per termin. Det är en viktig arena för dialog, att efterhöra verksamheternas behov och situation som kan påverka VFU och programmets innehåll. Dessutom är det ett forum för information om den utveckling som programmet driver.

Handledardagar för VFU

Samtliga kursansvariga för fysioterapikurserna med VFU inbjuder varje termin de aktuella handledarna till så kallade handledardagar. Det är ytterligare ett forum då ansvariga för programmet/kurser i fysioterapi träffar och möter representanter för verksamheterna vilket möjliggöra utbyte av erfarenheter som utvecklar programmet.

En gång per år utdelas ett handledarpris till de 2 handledare som studenterna nominerat och motiverat till. Genom detta pris vill vi visa hur viktiga handledarna är i vår utbildning och bidra till att öka dess status.

Genomströmning av studenter på programmet

Genomströmningen av studenter på programmet monitorernas regelbundet av programkommittén, enhetschef och studierektor. Programmet ska examinera 40 studenter varje termin för att säkerställa utbildningsuppdraget (235 HST). Ett överintag sker varje termin för att balansera genomströmningen. Utbildningsuppdraget har också under senast 5-6 åren uppfyllts.

Styrkor och svagheter

Sammanfattningsvis har programmet systematiska rutiner för kurs- och utbildningsvärderingar för såväl teoretiska kurser som VFU, kursrapporter, monitorering/kontroller från programkommittén inklusive studenter och studierektor. Dessutom bidrar kontinuerliga samtal mellan kursansvariga, studenter och studierektor till en noggrann och kontinuerlig uppföljning och utveckling av kursernas innehåll och upplägg. Förhoppningsvis kan de nya frågorna för kursvärderingar öka svarsfrekvensen vilket är viktigt och en stor utmaning för programmet.

Genomförandet av UP 14 är unikt för Fysioterapeutprogrammet och är den största styrkan vad gäller utveckling av programmet. Integreringen av kunskap i beteendemedicin och fysioterapi har varit en stor förändring av huvudämnet och garanterat att programmet utvecklas enligt evidens och rådande forskningsläge.

Vi har en förändringsbenägen pedagogisk kultur. Kollegiet samlas regelbundet och har inarbetade former för kollegiala regelbundna formella och informella samtal. Dessutom är vi geografiskt samlade vilket underlättar detta. Vi har också arenor, kommittéer där studenterna är representerade. Studenternas studieråd är viktiga för en dialog kring frågor om förändringar.

Aktuella åtgärder – förbättringsområden

- Arbeta vidare med integrering av beteendemedicin och vidga kunskapen till icke ännu beforskade områden
- Få högre svarsfrekvens på kursvärderingar
- Få till stånd än mer kreativa formativa utvärderingar vad gäller specifika moment eller delar av kurser som behöver speciell monitorering tillsammans med studenterna

SAMMANFATTNING

Självvärderingen omfattar en genomlysning av styrkor och svagheter på fysioterapeutprogrammet utifrån de 11 aspekter som finns i riktlinjerna för Uppsala universitet. Sammanfattningsvis lyftes här några särskilt *prioriterade* utvecklingsområden som vi kommer att arbeta med under de kommande tre åren. De sammanfaller i stort med de utvecklingsområden som också bedömts som viktiga i Handlingsplanen (Bilaga 12. Handlingsplan för Fysioterapeutprogrammet 2017-2019). Utvecklingsområdena omfattar aspekter av: fortsatt integrering av beteendemedicin i fysioterapi kurserna, examinationer, stärkt studentaktiverande pedagogik, formativa utvärderingar samt att säkerställa ett internationellt och hållbarhetsperspektiv liksom ett jämlikhetsperspektiv i undervisningen.

Fortsatt integrering av fysioterapi och beteendemedicin

- Fortsätta internutbildning rörande hur t ex strategier för beteendeförändring, som undervisas om för patienter, även kan utnyttjas i själva undervisningen av studenterna i relation till feedback till studenterna och hur det skall organiseras och förstärkas. Detta som ett led i det didaktiska arbetet med kärnämnet - att stärka såväl vad som undervisas som hur vi undervisar om det.

Utveckla examinationer för bättre måluppfyllelse

- Öka målrelaterade istället för poängbaserade skriftliga examinationer för att öka måluppfyllelsen i skriftliga tentamina.
- Skapa kriteriebaserade seminarium för att stärka förmågan att rättvist bedöma hur studenternas kunskaper och färdigheter svarar mot målen i seminariesituationer.

Förstärka studentaktiverande pedagogik

- Finna pedagogiska arbetsmetoder för att studenterna skall läsa och problematisera kring angiven litteratur
- Göra studenterna delaktiga i framtagandet av skriftliga tentamensfrågor och frågor för praktiskt examination.
- Öka webbaserad undervisning i kombination med uppföljande seminarium.
- Öka studentmedverkan i förberedelse och genomförande av såväl kurs som olika kursmoment.

Ytterligare utveckla utvärdering av kurser och program

- Få till stånd än mer kreativa formativa utvärderingar vad gäller specifika moment eller delar av kurser som behöver speciell monitorering tillsammans med studenterna.

Säkerställa ett internationellt, hållbarhetsperspektiv och jämlikhetsperspektiv i undervisningen

- I samband med revidering av kursplaner kommer även kurslitteraturen att revideras för att säkerställa ett internationellt och hållbart perspektiv i undervisningen.